

PEDAGÓGUSOK LAPJA

LXI ÉVFOLYAM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA ÉS HÍRLEVELE
2005. JÚNIUS 6.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

6.

PEDAGÓGUSNAPRA

Lapunk tanév végi számának címlapján hagyományosan pályánkat, az iskolát, az oktatást, a nevelést méltató verset közlünk. Ezúttal a centenáriumra is tekintettel, **József Attila** alig ismert diákkori versét, kamaszkori zsenyéjét adjuk közre, amely ugyan csak áttételesen kapcsolódik a pedagógusokhoz, ám a diákszerelem révén hivatásunkhoz szorosan illeszkedik. E költemény inkább ujjgyakorlat, de már felfedezni benne a honi és világirodalom páratlan egyéniségének kéznyomát.

Az utca és a föld fiának született, és gimnáziumi tanár akart lenni; de ettől elűtötte az alkalmi hatalom egy „fura ura”. És mégis – ahogy jövendölte korai tragikus halála előtt – nem középiskolás fokon egész népét tanítja.

Ezzel az élménnyel olvassuk az alábbi versét (az ihletője a makói internátus igazgatójának leánya: Gebe Márta), tudva tudván, hogy minden tanítványunk sorsában megvan a mi formáló küldetésünk is.

A betűk sivatagában

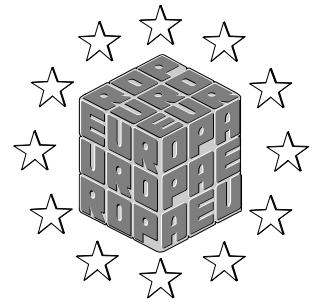
A gót s latin betűk sivatagában,
fáradt diák, virágot keresek.
Oly szürke vagyok multban és a mában
s szeretnék élni én is keveset!
Tavasz van, rajtam bágyadt barnaság van,
az utakon vidám szerelmesek
s amíg viaskodom a Bánat-ölyvvel,
az út, a fák, a rét – és minden zöldel.

Az ó betűkre friss könnyűket ejtek,
nem hat reám vitéz lovagkora
és jaj nekem, hogy mindent elfelejtek,
ha nevet alabástrom fogsora,
mert bennem is lassan, szépen megerjedt
s kiforrt a szerelem részeg bora;
de ajkaimra gyöngyei se jutnak
s én nem lehetek társa mámoruknak.

Így lassan vérzem el a tünt ígéken
és nem csókolhatom meg a kezét.
Fejem sokszor töröm sok semmisségen
s áhítom közben léptei nesztét.
És úgy szeretem, mint szerettek régen:
Hektor szerette így Andromachét.
Erősszívű volt Andromache férje,
én gyöngye szívem párját hát ne kérje.

Szeretném bátran becsukni egyszer
a kopott könyvek ócska fődélét
és csókolózni illatozó estel,
mikor reám vár és reá a rét.
De jaj, vigyáz rám sok szigorú mester,
csak vágyam kóborolhat szerteszét,
míg én magam süket betűkben élek,
mint Cháron hídjáról leszédült lélek.

(József Attila, 1922)

A TARTALOMBÓL:

- A SZAKSZERVEZETI ÉLET ESEMÉNYEI
- TÖRÖLTÉK A KÖZALKALMAZOTTAK FOGLALKOZTATÁSI KORLÁTOZÁSÁT
- SZAKMAI KONFERENCIA A PEDAGÓGUSKÉPZÉSRŐL
- EURÓPAI UNIÓ – EURÓPAI ÉRDEKVÉDELEM
- EÖTVÖS JÓZSEF-EMLÉKÉREM KITÜNTETÉSEK
- PÉLDAADÓ ÖNKORMÁNYZATOK
- PEDAGÓGUSKÓRUSOK TALÁLKOZÓJA
- PEDAGÓGUSNAPI ÖSSZEÁLLÍTÁS
- VÉGE A TANÉVNEK
- BESZÉDES LÉTSZÁMOK
- PL-ÚTMUTATÓ:
 - MUNKAJOGI KÉRDÉSEK;
 - A 2005/06. TANÉV RENDJE;
 - KEDVEZMÉNYES BANKI SZOLGÁLTATÁSOK;
 - TESZ ALAPÍTVÁNY PÁLYÁZATA

Tankolj az Agipnál, és hetente nyerhetsz egy negyedéves Népszabadság-előfizetést!

Azok között, akik a nyár folyamán az Agip-benzinkutaknál, a PSZ-MAKASZ-kártyával kedvezményesen tankolnak, hetente egy negyedéves Népszabadság-előfizetés kerül kisorsolásra. A nyerteseket a www.makasz.hu weboldalon keresztül értesítjük.

Több megállapodás is aláírás előtt áll, mely eredményeként a nyár folyamán igénybe vehető kedvezmények köre bővülni fog. Kérünk mindenkit, akinek lehetősége van, adja meg az e-mail címét a www.makasz.hu weboldalon kártyával rendelkezőknek fenntartott helyén, hogy folyamatosan tudjuk tájékoztatni őket az újdonságokról. A Népszabadságban – amelyre 30%-os kedvezményrel fizethetünk elő – minden hónap első szombatján megtalálhatják a PSZ-MAKASZ-kártya aktuális információinak közlését.

Köszönjük az együttműködésüket, és kellemes szünidőt kívánunk mindenkinek!

MAKASZ vezetősége

PSZ vezetősége

Dunaújvárosi álláshirdetés

A Rudas Közgazdasági Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium, 2400 Dunaújváros, Római krt. 47-49. telefonszám: 25/510-280, pályázatot hirdet pedagógus-munkakörökre:

Munkakör	Képesítési és egyéb feltételek	Egyéb közlendők
kollégiumi nevelő 1 fő férfi	egyetemen szerzett középiskolai tanári oklevél (német, informatika szak előnyt jelent)	Pályázat benyújtásának határideje: 2005. 07. 31. Állás elfoglalásának ideje: 2005. 09. 01. Pályázathoz kérjük mellékelni: ➤ szakmai önéletrajz, ➤ erkölcsi bizonyítvány, ➤ oklevélmásolat/ok,
könyvtáros	könyvtáros szakon szerzett egyetemi vagy főiskolai oklevél	
közgazdász tanár	egyetemen szerzett középiskolai tanári oklevél	
magyar-gyors- és gépírás szakos tanár	főiskolán szerzett tanári oklevél	
kémia - bármely szakos középiskolai tanár	egyetemen szerzett középiskolai tanári oklevél (kémia-matematika szak előnyt jelent)	
angol - bármely szakos középiskolai tanár	egyetemen szerzett középiskolai tanári oklevél	

OLVASD ÉS ADD TOVÁBB!

A Pedagógusok Lapja szakszervezetünk tisztségviselőinek, tagjainak egyik legfontosabb információforrása. Minden PSZ-alapszervezethez (intézményhez) egy-egy példányban ingyen juttatjuk el, településenként egy címre postázva. Föltétlenül szükséges, hogy lapunkat minden helyi intézményben késlekedés nélkül megkapja a PSZ-alapszervezet titkára. Az ő felelőssége pedig abban rejlik, hogy egyrészt maga gondosan elolvassa és számonként gyűjtse a lapot, másrészt igyekezzék azt minél több kollégával megismertetni. Hasznos lenne, ha a „köteles” példány mellett több is eljutna egy-egy intézménybe, mégpedig előfizetés révén.

Előfizetőinknek közvetlenül a megadott címre küldjük lapunkat. Az évi előfizetés **2005-től 3.000 forint+15% áfa, azaz 3.450 forint**, amelyet egy összegben kérünk. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek pedig - megrendelő levélük alapján - csekket postázunk. Csak a befizetés megérkezését követően, utólag tudunk számlát küldeni.

Továbbra is szívesen fogadjuk a hirdetéseket a következő, változatlan fizetési feltételekkel: egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 80.000 forint, féloldalal 40.000, negyedoldalal 20.000 forint. Az apróhirdetés közlési ára: szavanként 40 forint. Minden egyes díjtételt 25 százalékos áfa terhel. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap eleje.

Építési telkek a Balatonnál

Balatonboglár zöldséveszében beépítésre váró telkek eladó. További információ: 06/20/969-6539.

Verőcén faházak nyaraló kiadó, nagy kerttel - nem komfortos. Tel.: 332-4260 (x)

MUNKALEHETŐSÉG

Vezető pénzügyintézet keres, ambiciózus, pedagógiai érzékkel rendelkező munkatársakat, értékesítési területre, mellék- vagy főállásként. Ingyenes átképzés, jövedelem Ft + euró. Karrierlehetőség a pénz világában.

Interjúra jelentkezhet: 220-64-50 vagy 30/403-51-49. (x)

*

Zuglói igazgatóságunkra vállalkozó szellemű pedagógusokat keresünk fő- vagy mellékállásba. Próbálja ki képességeit az üzleti életben! Nyitott, kreatív, aktív embereket várunk. Átképzést biztosítunk.

Jelentkezés: 221-44-63. (x)

A pedagógusok és szülők figyelmére

egyaránt számít a *Mentor* című oktatási, egészség- és életmódmagazin, mely hű tükröt nyújt az iskola, a kultúra, a mindennapi élet időszakos eseményeiről. Hasznos kiegészítője tankönyvkritikai melléklete, a *Támpont*. Szerkesztőség: 1054 Bp. Kálmán Imre u. 16. II. em. 4/a. Tel./fax: 269-2730.

Közlemény

Értesítjük olvasóinkat, hogy lapunk következő száma a nyári szünet után, szeptember elején jelenik meg. Szerkesztőség

PEDAGÓGUSOK LAPJA

A Pedagógusok Szakszervezetének hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: **Árok Antal**

Olvasószerkesztő: **dr. Fényi András**

Technikai szerkesztő: **Márfiné Bécsi Erika**

Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10., Telefon/fax: 322-8464

Levélcím: 1417 Budapest, Postafiók 11.

Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája
1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8452-től 56-ig

Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: psz@enternet.hu

Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 3.450,- Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260

A SZAKSZERVEZETI ÉLET ESEMÉNYEI

A **PSZ Országos Vezetősége** 2005. május 23-i ülésén az elnök és alelnökök tájékoztatást adtak az országos érdekegyeztetés és a szakszervezeti tevékenység aktuális kérdéseiről. A testület megvitatta a Vodafone Rt. cégflottára vonatkozó ajánlatát, és a megállapodás aláírására hatalmazta fel a PSZ elnököt.

Az országos vezetőség végül **Árok Antal** alelnök és **dr. Horváth Péter** szakértő előterjesztésében megvitatta és értékelte a helyi költségvetésekre és a közoktatásra vonatkozó reprezentatív jellegű felmérés tapasztalatait. (Az erre vonatkozó összeállítást lapunk előző számában közöltük.) A testület tagjai elismerően szóltak az összegzésről, és szükségesnek tartják annak szélesebb körű, szakmai körökben történő megvitatását is.

A **PSZ a pedagógusképzés reformjáról** 2005. május 13-án szakmai konferenciát szervezett, amelyen többek között részt vett **Elie Jouen**, az Oktatási Internacionálé (OI) főtítkárhelyettese, **Arató Gergely**, az OM politikai államtitkára és **Tatai-Tóth András** szocialista országgyűlési képviselő. A tanácskozásról lapunk 5. oldalán adunk részletes tájékoztatást.

A **Közoktatáspolitikai Tanács (KÖPT)** 2005. május 19-én rendkívüli ülést tartott. Az összehívását a szakszervezeti oldal is kezdeményezte az érettségi lebonyolításával kapcsolatos gondok miatt. A PSZ már május 10-én, az első probléma megjelenésekor közleményt adott ki. A tanács szorgalmazta, hogy mielőbb derüljön fény arra, hogyan szivárogtak ki az érettségi tételek. Sétrelmezte, hogy a vizsgálat lezárulta előtt a felelős tárca képviselője vádolta az oktatás szereplőit. Kezdeményezte, hogy az intézményeknél felmerült jelentős költség-többlet megfelelő központi támogatással kompenzálódjon.

Szlankó Erzsébet, a PSZ alelnöke szólt arról, hogy a rendkívüli helyzetben ismét a pedagógus volt az, aki helytállt, ezért indokolt őket elismerésben részesíteni.

A **Közoktatáspolitikai Tanács (KÖPT)** 2005. május 24-én tartotta soron következő ülését. A felsőoktatási törvényjavaslatról szóló napirend keretében – melyet **Mang Béla** felsőoktatási helyettes államtitkár terjesztett elő – **Szlankó Erzsébet**, a PSZ alelnöke nehezményezte, hogy a törvény közoktatási vonatkozásai tekintetében nem egyeztetett az ágazati szakszervezetekkel. Felkérte az államtitkárt, hogy ezt – különösen a pedagógusképzéssel összefüggésben – haladéktalanul tegye meg.

Napirenden szerepelt még az óvoda- és iskolabezárások okait vizsgáló bizottság munkája kapcsán az egységes közoktatási minő-

ségértékelési rendszer működtetése és a diákigazolványok jogi szabályozása.

A **Fogyatékos Emberek Szövetségeinek Tanácsa (FESZT)** 2005. május 14-én nagygyűlést tartott a budapesti Petőfi Csarnokban több ezer fogyatékos társunk részvételével. Erre a rendezvényre hirdették meg a „Bontsuk le a falat” – mely jelenleg még a fogyatékos emberek és a társadalom között létezik – című akciót. Imponáló módon először a fogyatékosok és hozzátartozóik távolították el a maguk tégláját, majd társadalmi szervezetek és a politikai közélet szereplői tették meg ezt. A programon – sok más közéleti szereplőn kívül – részt vett **dr. Göncz Kinga** szakminiszter és **Kunczce Gábor**, a Szabad Demokraták Szövetsége pártelnöke is. Az oktatás tégláját **Szlankó Erzsébet**, a PSZ alelnöke vette ki a falból, aki felszólalásában méltatta a befogadó oktatás jelentőségét.

Az **OÉT Szakképzési Bizottsága** 2005. május 24-én ülésezett, amelyen a PSZ képviselőjében **Kiss Attiláné**, az Országos Felnőttoktatási Tagozat elnöke vett részt. A bizottság a felnőttképzési törvény módosítására vonatkozó javaslatot vitatta meg. Az előterjesztő **dr. Székely Judit**, az FMM foglalkoztatási és felnőttképzési helyettes államtitkára volt. A törvénymódosítás legfőbb indoka, hogy a képzésre fordítható normatív támogatások és az igények nagyon eltérnek egymástól (3 md, ill. 15 md), és nincsenek prioritások.

A módosításban meghatározott kiemelt feladatok: a továbbfoglalkoztatásról való gondoskodás, ill. ennek elmulasztása esetén a szankcionálás; az első, állam által elismert OKJ-s szakképzés és az 50 év fölöttiek részére a második ingyenessége; a fogyatékosok általános, nyelvi és szakmai képzése, ill. ezek akkreditációja; a nem magyar állampolgárok munkavállalói engedéllyel, vagy letelpedési engedéllyel, és a Európai Gazdasági Térségről szóló egyezményben részes tagállam állampolgáranak támogatása; az eredménytelen vizsga (visszafizetési) következményei.

A vélemények többsége támogatta a tervezet szellemiségét, de a javaslatokkal szemben a következő problémákat, kérdéseket vetették fel: a kiemelt normatíva magasabb lesz-e, mint az eddigiek; az utánkövetés kinek a feladata, a képző vagy a munkaadóé; meddig kell utánkövetni; hogyan oldható meg a visszafizetés, kinek kell azt megtennie?

Megszüntették a közalkalmazottak 65. életévhez kötött foglalkoztatási korlátozását

A PSZ visszavonja ez ügyben tett alkotmánybírósági kezdeményezését

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) 2005. január 21-én alkotmánybírósági kezdeményezést nyújtott be a Kjt. 25. § (1) bekezdésével kapcsolatban, amely szerint a 65. életév betöltéséhez kötötték s így korlátozták a közalkalmazottak foglalkoztatását. A PSZ álláspontja szerint a rendelkezés hátrányos megkülönböztetést alkalmazott, és ezzel sértette e közalkalmazotti korcsoport munkához és egyenlő méltósághoz (bánásmódhoz) való jogát. Kifogásainkat alátámasztják az Európai Unió Tanácsának vonatkozó irányelvei is. Alkotmányos kifogásunk nem irányult arra, hogy a pedagóguspálya „előregedjék”, s a pályakezdők elhelyezkedési lehetősége szűküljön. Ám munkavállalói érdekvédelmi szervezeteinként nem nyugodhattunk bele a nem kellően előkészített, alkotmányellenes szabályozás fennmaradásába.

Gyurcsány Ferenc miniszterelnök a SZEF 2005. február 18-i szövetségi tanácsülésén, a szakszervezeti vezetőkkel folytatott tanácskozás során már jelezte a kormányzati szándékot az általuk is rossznak ítélt döntés megváltoztatására. Ám nagyon hosszú ideig és nagyon nehezen született meg a megvalósítás. Az Országos Közszolgálati Érdekegyeztető Tanács (OKÉT) csak április 20-án vitatta meg ezt a kérdést, amelyről lapunk 2005/5. számában tájékoztatást adtunk. Többféle módosító indítvány benyújtása és a szocialista frakció kemény belső vitája után, végül is a PSZ akaratának megfelelően módosult a Kjt. A törvény 25. §-ának sokat vitatott (1) bekezdése, amely a 65. életév betöltéséhez kötötte s ezáltal korlátozta a közalkalmazottak foglalkoztatását, az Országgyűlés 2005. május 30-án hozott döntésének következtében hatályát veszítette! Mindezt nemcsak a PSZ következetes fellépéseinek köszönhetjük, hanem azoknak a képviselőknek is, akik velünk együtt ezért sokat küzdöttek. Ezek után szakszervezetünk természetesen visszavonja e tárgyban tett alkotmánybírósági kifogását.

Az alábbiakban idézünk annak a törvénymódosítási indoklásnak a szövegéből, amelyet **Fogarasiné Deák Valéria**, **Simon Gábor** és **Tatai-Tóth András** szocialista képviselők nyújtottak be. „A javaslat – figyelemmel arra, hogy az új szabályozás váratlanul érte a közszférát, ellátási nehézségek veszélye és alkotmányossági kérdések merültek fel, melyek orvoslására kormányzati ígéret született – a 2004. december 31-i állapot visszaállítására irányul azzal, hogy a költségvetési törvénnyel beiktatott rendelkezéseket hatályon kívül helyezi, illetve a korábbi szabályokat ismételtelen megfogalmazza.”

TAGOZATRÓL TAGOZATRA

A **PSZ Szakoktatási Tagozata** 2005. május 18-án *Cseh Sándor* elnöklétével ülésezett. Az *Árok Antal* és *Szlankó Erzsébet* alelnökök által tartott általános érdekvédelmi tájékoztatás után a Térségi Integrált Szakképző Központok (TISZK) kialakításának jelenlegi helyzetéről *Szalayné Kovács Eszter*, az Oktatási Minisztérium munkatársa szölt. A rendezvényt az tette rendkívül hatékonyá, hogy *Marton József*, a békéscsabai Trefort Ágoston Villamos- és Fémipari Szakképző Iskola és Kollégium igazgatója beszélt az irányításukkal létrehozott központ várható eredményeiről. Ezt követte *Solti Gábornak*, az Ipartestületek Országos Szövetsége képviselőjének az előadása, aki a gazdálkodók, vállalkozók szakképzett fiatalokkal szembeni elvárásait fogalmazta meg. *Cseh Sándor* tagozati elnök az ülést zárva jelezte, hogy a kormány száz lépés programjában is szerepelnek a szakképzés átalakítására vonatkozó elképzelések. Ez a reform hivatott arra, hogy a képzés jobban igazodjon a munkaerő-piaci elvárásokhoz.

A **PSZ ÁMK-tagozata** május 19-én – *Krizsán Mihály* elnöklétével – a Magyar Népművelődők Egyesületével közösen tartotta regionális tanácskozását Budapesten, a Karinthy Frigyes ÁMK-ban. A főváros, valamint Pest és Komárom megye intézményvezetői, munkatársai,

szakszervezeti tisztségviselőinek részvételével zajló tanácskozáson a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma által meghirdetett „Közkinccs-program” pályázata volt a téma. Az előadó *dr. Németh János* vezető főtanácsos, a minisztérium főosztályvezetője nemcsak a program keretében meghirdetett három pályázatot ismertette, hanem a kialakult beszélgetés kapcsán válaszolt a felvetődő észrevételekre, kérdésekre. Erőteljes kritika érte azt a jelenlegi gyakorlatot például, amely önrész vállalásához köti a pályázaton való részvételt, erősítve ezzel a kevésbé jó anyagi körülményekkel – éppen ezért a leginkább rászoruló – rendelkező ÁMK-k, önkormányzatok leszakadását. Bíralták továbbá az OM-nek a közoktatási intézmények informatikai fejlesztését szolgáló, kötött felhasználású támogatás igénylési rendjét is, illetve az ehhez kiadott eszközlista sok tételét. *Szlankó Erzsébet*, a PSZ alelnöke – aki az érdekvédelem aktuális eseményeiről, a PSZ által a helyi költségvetésekről készített felmérésről adott tájékoztatást – vállalta, hogy a felmerült problémákat jelezni fogja a Közoktatáspolitikai Tanács ülésén. Az esemény a jól működő, gondozott intézmény megtekintésével zárult.

Juhász Olga

„TAGOZATOS IFJÚSÁG”

A Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZE) 2005. május 9-én egy háromnapos találkozóra hívta össze az ország közszolgálatában dolgozó fiatal szakszervezeti delegáltakat Balatonlellére. A konföderáció – melynek legfőbb feladata, hogy elősegítse az együttműködést, a kompromisszumkészséget és a szolidaritást - az ágazatonkénti ifjúsági szervezetek létrehozása mellett egy új, valamennyi ágazatot magába foglaló érdekképviselet létrehozását tűzte ki célul. Ennek érdekében a konferencián létrejött egy 20 fős Előkészítő Bizottság. Szükségességét és fontosságát nyilvánvalóan működése fogja igazolni, de a 130 résztvevő által elmondottak és az előadók szavaiból kirajzolódó problémák sokasága efelől nem hagytak kétséget. Hiszen köztudott, egyre jobban fenyegeti a pályakezdő fiatalokat a munkanélküliség, sajnálatos módon ez alól nem képeznek kivételt a diplomások sem. Bár nem csak honi jelenség, hogy a szakszervezeti tagok száma csökken, mégis mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy az ifjúság felismerje a szakszervezetek fontosságát, és hogy együtt többre vagyunk képesek csak saját munkánk menedzselésénél. Ehhez adhatnak segítséget az ott elhangzott előadások, melyek főbb gondolatait az alábbiakban szeretném közreadni.

Fehér József SZE elnök megnyitóját után *dr. Szabó Endre*, a SZE elnöke köszöntötte a találkozó résztvevőit. *Nagy Zoltán* - mint az Ifjúsági Tagozat létrehozásának egyik úttörője - beszélt a SZE 15 éves fennállásáról, valamint az 1971. évi IV. törvényről, mely az ifjúság védelmében készült. Ehhez a törvényhez hasonló tervezet van most a kormány előtt. Majd *dr. Cser Ágnes*, az EDDSZ elnöke tartott tájékoztatást az egészségügyben dolgozó fiatalok helyzetéről. Kiemelt figyelmet fordított arra a tényre, hogy Magyarországon a jövedelmek között 9-11-szeres különbség tapasztalható,

mely tényező – sok más mellett - a magyar emberek egészségére és komfortérzetére is jelentős hatással van.

Másnap reggel 9 órától kormányzati ifjúságpolitikai elgondolásokról, célokról és programokról esett szó. *Kordás László*, a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium politikai államtitkára előadásával indított programsorozat témája a munkanélküliek helyzetének javítása volt. Kiemelten foglalkozott a pályakezdő fiatalok, kismamák, 45 év feletti nők, 50 év feletti férfiak, a roma lakosság és a megváltozott munkaképességűek elhelyezkedésének elősegítésével, társadalomba való beilleszkedésük megkönnyítésével. Az előadó ismertette a felsőoktatásról szóló törvény ide vonatkozó szakaszait, valamint a Száz lépés elnevezésű kormányprogram munkaerőpiaci helyzettel kapcsolatos első 15 lépését. Külön kiemelte, mennyire fontos az ágazati párbeszéd javítása és a felnőttképzés színvonalának emelése, mellyel közelebb hozható egymáshoz a munkaerő-kínálat és a munkaerő-kereslet.

Ezután *Bársony András*, a Külügyminisztérium politikai államtitkára hasonlította össze a magyar és az Európai Unió fiataljainak helyzetét. Beszélt az elhelyezkedési lehetőségekről, a külpolitikai segítségről, a magyar és a külföldi szakszervezetek megegyező és eltérő munkájáról. Kifejtette, hogy a hazai szakszervezetekhez képest jóval hatékonyabban dolgoznak az Unióban, ahol már sikerült felismertetni a fiatalokkal is a szervezetek fontosságát. Szó esett az európai pedagógusok magasabb illetményéről, valamint az aktuális témaként szereplő „agyelszívásról”. Ezt követően az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium (ICSSZEM) képviselőjében *Hoffman István* „Fiatalnak lenni Magyarországon 2005-ben” című előadásában az ifjúságpolitika horizontális elveiről, céljairól beszélt. Az ösztöndíjas foglalkozta-

tás lehetőségeivel és az egységes európai felsőoktatási térség létrehozásának céljaival ismerkedhettek meg az érdeklődők.

Az előadások után konzultáció folyt a SZE ifjúsági szervezetének létrehozásáról, céljáról, programjáról, működéséről, valamint a szervezet létrehozásának lehetséges módjairól. Megegyezés született abban, hogy a jelenlévő 8 szakszervezet taglétszámától függően, minden 10 fő után 1 főt delegál a bizottságba.

A találkozón a Pedagógusok Szakszervezetét képviselő 27 fiatal egyikeként vettem részt. A PSZ 4 tagot küldött az Előkészítő Bizottságba: *Dienes István* (Orosháza), *Furuglyásné Gaál Titanilla* (Dunaujváros), *Hegyné Vass Erika* (Miskolc) és *Szálkai Csaba* (Hajdubagos) képviselik szakszervezetünket. A bizottság három munkacsoportot fog kialakítani: az egyik csoport kidolgozza a szervezet programját, a másik elkészíti az Ifjúsági Tagozat Alapszabályát, a harmadik pedig megszervezi az alakuló kongresszusi ülést. A bizottság szeptemberben újra ülésezik, tájékoztatást ad munkamódszereiről és terveiről.

A konferencián elhatároztuk, hogy a PSZ-en belül is szükség van az Ifjúsági Tagozat megalakítására, mely speciálisan a közoktatásban dolgozó fiatalok érdekeit képviselné. Ezt az elhatározásunkat támogatja a PSZ Elnöksége is.

A találkozó szakmai és közösségi szempontból is meghatározó volt számunkra, hiszen megismerhettük a SZE konföderációjába tartozó egyes szakszervezetek vezetőit és fiatal tagjait. A színvonalas előadások a megfelelő tájékoztatást és a személyes informálódást biztosították. Bár az időjárás nem kedvezett a „felhőtlen” Balaton-parti sétáknak, a jövőbeni együttműködés reménye feledtette velünk a borús időt.

Bán Zita

KONFERENCIA A PEDAGÓGUSKÉPZÉS REFORMJÁRÓL

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) az európai oktatási hét keretében 2005. május 13-án szakmai konferenciát szervezett, amely a pedagógusképzés korszerűsítésével foglalkozott. Magyarországon több mint egy évtizede „folyik” a pedagógusképzés reformjának előkészítése. Am még egyetlen hivatalos koncepció sem született, és szélesebb körű szakmai vita sem zajlott erről, pedig szakszervezetünk is folyamatosan sürgeti mindezt.

*A PSZ vezető tisztségviselői ez év januárjában e témában uniós szintű tanácskozáson vettek részt Brüsszelben. A nemzetközi tanácskozást követően méginkább szükségesnek ítéltük meg a hazai pedagógusképzés mielőbbi reformját, az erre vonatkozó koncepció kimunkálását. A tanácskozás elsődleges célja az volt, hogy a vita segítse a pedagógusképzés és továbbképzés fejlesztésére vonatkozó koncepció kialakítását, valamint mielőbbi megvalósulását. A konferencián a PSZ vezetői, tisztségviselői mellett részt vettek a különböző szakmai szervezetek képviselői, valamint **Elie Jouen**, az Oktatási Internacionálé főtitkárhelyettese, **Arató Gergely**, az OM politikai államtitkára, **Tatai-Tóth András** országgyűlési képviselő, az MSZP-frakció oktatási munkacsoportjának vezetője és **Derényi András**, aki a Pedagógusképzési Albizottság képviselőjeként a vitaindítót tartotta. Őszintén sajnáljuk, hogy meghívásunkat a többi parlamenti párt (Fidesz, MDF, SZDSZ) nem fogadta el, és nem képviseltette magát a tanácskozáson. Úgy látszik, hogy ők más véleményére nem kíváncsiak, és csak saját forrásaikra hagyatkoznak. Ezt a hozzáállást a PSZ százezres tagsága nevében helytelenítjük.*

Az alábbiakban a terjedelmi korlátok lehetőségei között a konferencián elhangzott véleményekből adunk ízelítőt.

ARATÓ GERGELY (az OM politikai államtitkára): Az új képzési folyamatban a normál képzési rendszerhez képest a kormány jogosítványai jóval erősebbek. Tehát a képzési követelmények, a tanárképzés kereteinek meghatározásában a kormánynak más területekkel szemben egyértelmű joga és felelőssége lesz. Kormányrendelet szabályozza a pedagógusképzés általános kereteit és miniszteri rendelet a képzési követelményeket. Ennek az oka az, hogy a tanárképzés esetében szükség van arra az összehangolt munkára, amelyik lehetővé teszi, hogy a közoktatási érdekek teljes világossággal és egyértelműséggel érvényesüljenek a rendszerben.

Azok a modellek, amelyeket a Bologna-bizottságban kidolgoztak, biztosítják azt, hogy a leendő pedagógusok megfelelő és egyébként más képzésekben is konvertálható tudományos alapképzést kapjanak. Megfelelő óraszámot és időkeretet teremtenek a pedagógusmesterség elméleti és gyakorlati alapjainak a megismeréséhez. Ugyanakkor bevezetnek egy új elemet: a 300 kredités pedagógusképzés után egy további 30 kredités szakmai gyakorlatot. Elképzeléseink szerint ez a szakmai gyakorlatnak egy új típusát, a jelenleginél hosszabb időtartamú, alaposabb és jóval inkább életközeli helyeken végzett gyakorlatot jelenti.

DERÉNYI ANDRÁS (a Pedagógusképzési Albizottság tagja): A tanárképzés diszciplináris alapképzésre épül. Nagyon fontos, hogy minden egyes tanárnak kellően megalapozott tudományos felkészítése legyen, majd a mesterképzésbeni pedagógiai karakterű képzésen keresztül jut el odáig, hogy kettős képesítést szerez. Itt egy-két terminológiai újítást kívánunk bevezetni, éppen azért, hogy elkerüljük az elmúlt évek, évtizedek terminológiájával együtt járó gondolati sémák átöröklését. Tehát nem kétszakos tanárokról beszélünk, hanem tanár-mester szakos képzésről, amely kettős képesítést nyújt. A kettős képesítés érdekében legyen komoly kitekintése más, rokon vagy akár kicsit távolabbi területekre is.

Nagyon fontos új típusú képesítésként jelelnének meg a NAT által is megkövetelt műveltségterületi felkészültségek, valamint az idegen nyelv megfelelő szintű elsajátítása. Hiszen az Európai Unióban vagyunk, és egyre inkább igény van arra, hogy idegen nyelven is tudja valaki a tantárgyát tanítani. Sajátos pedagógiai, módszertani felkészültséggel és idegennyelv-ismerettel rendelkező tanárookra van szükség. Integratív nevelés előtérbe kerülésével számos olyan szakpedagógiai felkészültség is van, amit érdemes megjeleníteni már az alapképzés során.

Kulcsterületnek gondoljuk, hogy a Magyar Akkreditációs Bizottság szervezetén belül szintén jelenjen meg az, hogy itt tulajdonképpen nem kis tudósokat képez a tanári pályára a felsőoktatás, hanem jól felkészült tanárokat. Gyerekekhez értő és az adott tárgyat jól, a gyerek számára átadni képes pedagógusokat. Ebből következik az, hogy a minőségbiztosításon belül szükség van egy olyan tanári szakbizottság létrehozására, amely ebből a szempontból fogja megnézni a képzéseket. Azaz nem tartanánk szerencsésnek, hogy ha tanári képesítésre felkészítő mesterszakokat tulajdonképpen a természettudományos, kutatói szakokat értékelő, vagy a bölcsész társadalomtudományi kutatói szakokat értékelő akkreditációs szakbizottság fogadná vagy utasítaná el, mert így óhatatlanul nem a pedagógiai, hanem a szaktudományos szempontok kerülnének előtérbe.

Az alapvető igazságot nem lehet elvitatni, hogy a tanárképzésnek a gyermek, iskola, a közoktatás felé kell fordulnia. És ehhez a fejlesztéshez a tudományos alapozás csak egy eszközjellegű dolog. Tudom, hogy sok egyetemi oktató nem hallja szívesen, de mégiscsak ebbe az irányba szükséges menni, és ennek az elvnek kell mindent áthatnia a mesterképzésben. A pedagógiai expanziótól tartanak a tudományos intézményi képviselők, mi meg azt gondoljuk, hogy fontos és megfelelő pedagógiai kompetenciák legyenek átadva a tanár-szakosoknak.

ELIE JOUEN (az OI főtitkárhelyettese): Európai szinten az oktatásban nagy méretű ellentmondás alakult ki. Az 1960-ban, amikor a római egyezményt aláírták, az oktatás még nem szerepelt az európai uniós kompetenciák között. Rövid időn belül azonban a különböző országok és a különböző szervezetek rájöttek arra, hogy ez nonszensz helyzet, hiszen az oktatás, a képzés kérdései szorosan összefüggenek a foglalkozás kérdéseivel, a technológiai modernizációval. Az oktatás kompetenciája végül is a tagországok szintjén maradt, bár az Európai Bizottságban (az EU kormányában) ennek a területnek is van egy biztosa. Az oktatás nem az a terület, ahol irányelveket szabhat meg az Unió. Bizonyos koordinációs struktúrák léteznek csupán az oktatásra vonatkozóan. Ez azt jelenti, hogy a különböző országok, szakterületek egymással egyeztetnek, megbeszélnek az oktatásban felmerült kérdéseket. Ugyanakkor a tagországok maguk dönthetik el azt, hogy mit csinálnak, hogyan szabályoznak az oktatásban. Tehát az egyeztetés európai szinten működik a döntés viszont az országok szintjén van. Ez a helyzet pillanatnyilag és az Európai Unió így működik, s nem biztos, hogy ez jó megoldás. E kérdésben éppen a magyar PSZ tett változtatásra ösztönző kezdeményezéseket.

TATAI-TÓTH ANDRÁS (országgyűlési képviselő, MSZP): A megadott rendszerben a magyar felsőoktatás képes lesz a pedagógusképzést jó színvonalon megújítani. Néhány feltételnek azonban teljesülnie kell, hogy legyen húzóerő a pálya felé. Legyen elegendő jelentkező, és ne referencia eredményeként kerüljenek a jelöltek a pedagógusképzésbe. Eldőltnek látszik, hogy az alapító és a bekapcsolódó hallgatók közül mintegy 35% vehet részt mesterképzésben. Tehát, ha jól becsülöm, akkor mondjuk a jelenlegi főiskolákra felvett hallgatók közül 30% körüli vehet részt a mesterképzésben. Mi lesz a 70%-kal, aki az alapképzés befejezésével elhagyja a felsőoktatást? Ma még számomra nem világos, hogy a tanárképző főiskolák és az egyetemek milyen diplomát fognak tudni adni azoknak a fiataloknak, akik nem vesznek részt a pedagógus-mesterképzésben. Ennek megválaszolása nyilvánvalóan nem a mostani konferencia feladata, ám ez lényeges feszültségpont ebben a rendszerben. Más területen már bevezetett alapképzés és az arra épülő specializálódás nem minden esetben váltotta be ugyanis a hozzá fűzött reményeket. Gondolok itt a szakképzés területén főlhalmozódott feszültségekre, vagy akár a korábban már a fakultatív oktatás bevezetésére, amelyet folyamatosan korrigálni kellett ahhoz, hogy ne csak az íróasztalnak, hanem a valóságnak is megfeleljen. Nem beszélünk eddig a tanár-továbbképzésről. Ennek a megfelelő rendszere, ha nehezen is, de kialakult Magyarországon, és ezt az új struktúrában is folytatni kell, hozzáigazítva az átalakuló alapképzéshez.

KISS ATTILÁNÉ (a PSZ Felnőttképzési Tagozatának elnöke): Nagyon örülünk annak, hogy a pedagógikum, a pedagógiai-pszichológiai modulok összességükben egyharmadát jelentik majd a tanulmányoknak. Fontos, hogy a pedagógusjelölt tényleg abban a közegben próbálja ki magát, amiben tulajdonképpen majd az életét el kell töltenie. Derüljön ki, hogy ehhez van kedve, illetve tehetsége. Jelentős lépés lenne, ha a szakdolgozataikat is gyakorlatias, tehát a pedagógusmesterségre előkészítő témából választanák. Ne elméleti tételekkel, vagy feladatokkal foglalkozzanak. Ez is segítene kideríteni a pályalkalmasságot, mert ez ma hiányzik.

DR. BENEDEK ISTVÁN (Kollégiumi Szövetség): Neveléstörténeti pillanatnak tekintem, hogy a tanárképzés struktúrájáról ma Magyarországon szó esik. Szeretném, hogy ha ebben a házban különös jelentősége és foganatja lenne azoknak a gondolatoknak amik itt elhangzanak. Az egyetemek számára van sok olyan szakmai terület, amelyek nem voltak véleményadók. A társadalom számára mégis rendkívül fontos szakmai szolgáltatások ezek: gyermek- és ifjúságvédelem, családgondozás, napközi otthonos pedagógiai munka, kollégiumi nevelőtanári munka, az utógondozás, a szabadidő-szervezés, művelődésszervezés, a szociális munkás és nem utolsó sorban az iskolaszanatórium pedagógiája. Egy társadalom minősége arról is megismerhetjük, hogy az elesettjeivel, a hátrányos helyzetűekkel milyen minőségben és kultúrával foglalkozik. Államtitkár úr azt mondta, hogy Magyarországon a hátrány-kompenzációkhoz gyorsító pályák kellenek. A felsorolt területek gyorsító pályák, mindegyik területnek vannak kitűnő szakemberei és megszállottjai, ugyanakkor nincsenek felsőoktatási gazdái, tanszékei ezeknek. Itt az idő arra, hogy az alapképzésben ezek a perifériák megjelenjenek. A második fokozatban majd el mehet mindenki egy választott szak irányába.

DR. PATAKI MIHÁLY (a PSZ Intézményvezetői Tagozatának elnöke, a Gimnáziumok Országos Szövetségének elnökségi tagja): Már 2005 júniusában a kétszintű érettségit követően a leérettségizett diákjaink úgy jelentkezhettek egyetemre, főiskolára, hogy nem találkoznak a felvételi bizottsággal, nincs kiválasztás. Tulajdonképpen szeptemberben, amikor beiratkozik a hallgató, akkor látja először az egyetemet és főiskola. Így nincs lehetőség arra, hogy egyfajta rátermettség, pedagógusvána alapján találkozzon a hallgatókkal. Rendkívül fontos az erre a pályára alkalmas és pedagógiát, gyermeket szerető hallgatók beiskolázása.

A természettudományos tantárgyak kis óraszámú jövöltából ma már egy közepes nagyságú – például a Tiszaparti Gimnázium öt párhuzamos osztályt működtető iskola – alig-alig tudja kiadni a kötelező óraszámot. Miközben az álláshirdetések 75%-os, illetve 50%-os foglalkoztatottságra keresnek jelölteket. Ennek egy súlyos egzisztenciális oldala is van. Ez a kolléga a megélhetése érdekében más, olyan kiegészítő munkalehetőség után néz, ami minden valószínűség szerint a pedagógiai pályáról vonja el majd a figyelmét, energiáját. Tehát azt gondolom, hogy ez nagyon fontos, ne megszokás tanárképzés legyen. Az aggasztó kérdéseket persze hosszasan sorolhatnánk.

DR. HORVÁTH PÉTER (PSZ-szakértő): Maga a koncepció mindnyájunknak tetszik. Biztos vagyok benne, hogy támogatnunk kell a kormány nagyobb szerepét a pedagógusképzés meghatározásában, akár törvény, akár kormányrendelet formájában. És abban is biztos vagyok, hogy akármennyire is tetszik vagy nem tetszik az elgondolás, a létszámkérdéssel is foglalkozni kell. A közoktatás számára elegendő, jó minőségben képzett tanár szükséges. Ez csak akkor valószínűsíthető meg, hogy ha a bolognai képzés bevezetése során megfelelő számú szakember fog a pályára kerülni. Biztos vagyok abban, hogy az életszerűség igénye mindenkiben válaszol, hisz ismerjük azokat a kollégákat, akik elkezdik az oktatást, és két-három hét múlva elmenekülnek vagy netán nem is jelentkezik; mindnyájan tudjuk, hogy hányan küldik a tanítványait az első fegyelmegtelenség után az igazgatói irodába, mert nem tudnak velük mit kezdeni. Nem beszélve arról, hogy az adminisztrációhoz teljesen ügyetlenek, és elképzelni sem tudják azt, hogy egy iskolában nemcsak délelőtt kell tanítani, hanem rengeteg más típusú foglalkozás, kapcsolattartás és más feladat vár rájuk. Nagyon fontosnak tartom az életszerűséget, annak bevitelét a

pedagógusképzésbe. Garanciákat kellene találni, hogy ezeket a gyakorlatokat hol és melyik iskolában, hogyan lehetne elvégezni.

A mai pedagógus-továbbképzés a maga normatívájával és mindennel együtt azt mutatja, hogy az oktatásban egyszerre van jelen a hiány és a pazarlás. Azzal, hogy a felsőoktatásból kiszervezték ezt, jelentős részét ennek a továbbképzésnek a pazarlás körébe vittük. A külső Kft.-k és magánvállalkozások szerepére gondolok, azaz nem saját szakemberrel láttatnak el feladatokat, hanem egyetemekről, főiskolákról bérmunkában végeztetik olyanokkal, akik így a képzési költségnek egy töredékéért dolgoznak. A tényleges haszon a Kft.-ké. Ha ezt a felsőoktatáson belül lehetett volna megoldani, akkor ez a pénz mind a felsőoktatást gazdagította volna.

DR. KOVÁCS GÉZA (az Önfejlesztő Iskolák Egyesületének elnöke): Rendkívül fontos az iskola és a tanárképzés kapcsolata. Létre kell hozni olyan iskolákat, és ma már vannak ilyenek, amelyek a szakmódszertani képzést meg tudják oldani. Lehet, hogy szélsőségesen fogalmazok, ma az egyetemek erre nem képesek. Nem csak nekem, ugye mindnyájunknak nagyon sok ismerete van arról, hogy ma szakmódszertant taníthat olyan kollégám, aki soha életében nem tanított a közoktatásban. Tessék csak belegondolni, hogy ma itt tartunk. A szakmódszertani képzés az nem olyan diszciplína, amit meg lehet oldani egy egyetemi előadás vagy szeminárium keretében. Egy kutató-fejlesztő iskola meg tudja oldani, mert a tanítás tanulása az a tanítás folyamatában lehetséges. Az erre alkalmas iskolákat a tanárképzés részesévé kell tenni, mert máskülönben ugyanazt folytatjuk egy más szisztéma szerint, ami eddig történt.

A másik a kutatás, fejlesztés és továbbképzés. A pedagógiai kutatást is kutató-fejlesztő iskolákban kell végezni. Ma a pedagógiai kutatásokat 99%-ban úgy végzik, hogy nem is látják a gyereket. A képzést, az iskolát s a kutatást összhangba kell hozni és át kell gondolni, hogy milyen szerves kapcsolatban ki mit vállalhat ebből az egész folyamatból vagy bonyolult rendszerből. Érdemes most ebben a történelmi pillanatban ezeket átgondolni, hogy ne 5-10 év múlva töprengjünk a megoldáson. Most megcsinálhatjuk, talán kedvezők a körülményeink erre.

AMMERNÉ NAGYMIHÁLY EMÍLIA (a PSZ Gyógypedagógiai Tagozatának elnöke): A mi tanítványainknak a körét nem az életkor, hanem a képességek szintjei határozzák meg, tehát gyakorlatilag egy végzett gyógypedagógiai tanár csecsemőkortól foglalkozhat felnőtt korig a tanítványival. A saját iskolatípusunkon belül taníthatunk a szakiskola befejezéséig, tehát 24 éves korig, ha általános iskolában szeretnénk tanítani, akkor 6. osztályig. Ám nem igazán tudom, hogy mit taníthatnánk mi 6. osztályig, hogy ha a gyógypedagógiai tanárképzésben nem szerepel az általános iskolai módszertan oktatása. Ráadásul olyan szűk területre képeznek most már, hogy külön választják a kiegészítő iskolai és a foglalkoztató iskolai tantárgypedagógiát is. Tehát, hogy ha valaki a kiegészítő iskolai tanár szakát választotta, és mondjuk ott nem találja meg a helyét, akkor nem mehet át foglalkoztató iskolába tanítani. Úgy gondolom, hogy a gyógypedagógiai tanárképzést mindenképpen a gyakorlatnak megfelelően meg kellene reformálni. Az oktatási törvény nagyon sok lehetőséget ad a gyógypedagógiai intézményrendszeren belül ahhoz, hogy a gyógypedagógiai tanár elhelyezkedjen, ám a gyógypedagógiai tanárképzés tartalma nem adja meg ezt a lehetőséget, és így leszűkíti a munkaerő-piaci felhasználást a gyógypedagógusokat illetően.

MAKÁR BARNABÁSNÉ (a PSZ Óvodai Tagozatának elnöke): Másokkal szemben mondom, hogy már baj van az óvóképzéssel is. Egrészt azért, mert nem arra a gyakorlatra készít fel, ami jelenleg létezik. Minden gyakorlatnak, amit egy elit óvodában szerez a pedagógusjelölt, nincs értelme, használhatósága akkor, ha vidéken kap állást, és roma gyerekekkel, szülőkkel kerül majd kapcsolatba. Baj van azért is az óvóképzéssel, mert az a legrövidebb idő alatt szerezhető diploma. Aki csak diplomát akar szerezni, azoknak a gyűjtőhelye ma is az óvóképző. Ezeknek eszük ágában sincs óvónőnek menni. Elkeseredett vagyok azért is, mert kimarad a mesterképzésből az óvóképzés. Nem látom be, hogy egy kisebb korú, egy fiatalabb gyerekhez miért ne kéne ugyan olyan szintű pedagógiai és pszichológiai tudás, mint amilyen kell később. Veszélyes ez azért is, mert szakmán belül differenciál és diszkriminál minket.

EURÓPAI UNIÓ – EURÓPAI ÉRDEKVÉDELEM

E rovatunkban rendszeresen közzé tesszük az Európai Uniónak az oktatást, a humán szférát, a munka világát érintő szándékait, lépéseit, az érdekegyeztetéssel, a szociális párbeszéddel, az európai szakszervezeti mozgalommal kapcsolatos híreket, tudósításokat azzal a céllal, hogy segítsük a pedagógusok, a PSZ-tisztségviselők ismereteinek ez irányú bővítését. Most a nemzeti határokon átnyúló, régióközi szakszervezeti együttműködés tapasztalatait és feladatait összegző konferenciáról adunk tájékoztatást.

MUNKA-RÉGIÓ-JÖVŐ ÖGB-ETUC-konferencia Bécsben

Az Osztrák Szakszervezeti Szövetség (ÖGB) az Európai Szakszervezeti Szövetséggel (ETUC) karöltve 2005. május 10-12-én Bécsben rendezett nemzetközi konferencián a régióközi szakszervezeti együttműködés előnyeiről és esélyeiről tárgyalt a mintegy kilencvenfős részt vevői kör. A vendéglátó osztrákok mellett a legnagyobb létszámú delegációval a magyar, a cseh, a szlovén, a szlovák és a lengyel szakszervezetek képviselték magukat. A közép-európai szakszervezeti vezetők mellett kisebb létszámú delegációval az EU más tagállamainak szakszervezetei is (német, olasz, portugál, belga, holland, francia, dán, svéd, angol) részt vettek a konferencia munkájában.

A magyarországi szakszervezeti konföderációk közül a legnagyobb létszámmal az MSZOSZ képviselői voltak jelen (*Pataky Péter* alelnök és *György Károly* nemzetközi ügyvivő mellett Győr-Moson-Sopron, Vas, Zala, Békés, Bács-Kiskun, Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye MSZOSZ-képviselője). A SZEF-et *Arok Antal*, a PSZ alelnöke képviselte.

1. A regionális szakszervezeti együttműködés szükségességét alátámasztó, eddigi tapasztalatokat összegző és vitaindító előadásokat *dr. Michael Häupl*, Bécs város polgármestere, *Timo Pesonen*, az EU bővítési biztosságának kabinetfőnöke, *Fritz Verzetitsch*, az ÖGB elnöke és *Barbara Coudenhove-Kalergi* kelet-közép-európai szakértő, újságíró tartotta. Az ezt követő pódiumvitában *dr. Walter Sauer*, az ÖGB nemzetközi alelnöke, *Pataky Péter*, az MSZOSZ alelnöke, valamint a szlovén, a cseh és a szlovák szakszervezeti konföderációk küldöttei szerepeltek.

A konferencia szekciókban folytatta munkáját. A SZEF küldötte a „Határokon átvívelő szakszervezeti feladatok és cselekvések” c. munkacsoport vitájában vett részt.

A szekciók tevékenységének összegzését követően a záróreferátumot *Jozef Niemiec*, az Európai Szakszervezeti Szövetség politikai titkára tartotta, aki nemcsak további ösztönzést adott a határokon átnyúló régióközi szakszervezeti együttműködéshez, hanem az EU és az ETUC folyamatos támogatását is kilátásba helyezte.

2. A nemzetközi szakszervezeti találkozó harmadik napján tapasztalatsere-látogatásokra került sor. A SZEF és az MSZOSZ képviselői az alsó-ausztriai-morvaországi programon vettek részt. Ennek során ellátogattak Brnoba, ahol a cseh-morva-osztrák regionális együttműködés tapasztalatairól kaptak tájékoztatást, valamint egy alsó-ausztriai kábelgyártó üzemet látogattak meg, és itt megismerkedhettek a szakszervezeti, üzemi tanácsi munkával is. Végül az alsó-ausztriai szőlő- és bortermelés eredményeivel, illetve gondoljaival is behatóan foglalkozhattak.

3. A konferencia legfontosabb tapasztalatai:

3.1. A határokon átnyúló régióközi együttműködésben a hazai szakszervezeti konföderációk közül széles körben csak az MSZOSZ vesz részt. A SZEF, illetve ezen belül a PSZ csak alig-alig, szóróványosan kapcsolódik ehhez. Az MSZOSZ szívesen alakítana e területen szélesebb

körű együttműködést. Ezt elősegítő az illetékes területi szakszervezeti vezetőinkkel a közeljövőben megbeszéléseket folytatunk.

3.2. Magyarországon a regionális szakszervezeti kapcsolat szinte csak Ausztria irányában alakult ki. Szlovéniával és Horvátországgal most kezd formálódni. Szlovákia egyelőre teljesen elzárkózik ilyen jellegű együttműködéstől. Romániát és Szerbiát illetően kezdeti próbálkozások történtek az MSZOSZ részéről. Am ennek egyelőre sem anyagi, sem szellemi bázisa nincs, vagy alig van meg.

3.3. Az Európai Unión belül a határokon átnyúló régióközi munkaerő-migráció egyre erőteljesebbé válik, elsősorban a versenyszférában, és mind több helyen a közzszférában is. Ez az érintett szakszervezetek számára egyaránt jelent tájékoztatási, egyeztetési és tagszervezési feladatokat. Éppen ezért a határokon átnyúló együttműködésről a szakszervezetek nem mondhatnak le. Erre a munkavállalói érdekvédelmi funkció miatt is nagy szükség van. Mindehhez professzionálisabbá kell tenni az emberi és anyagi forrásokat is.

3.4. Rendszeresen és közösen kialakított szervezeti szabályzat alapján, intézményesítetten működő interregións bizottságokat kell létrehozni, és EU-szinten bejelenteni. (Eddig 41 ilyen IGR működik hivatalosan az EU tagállamai között.) Az ilyen szerveződések számíthatnak uniós anyagi támogatásra is.

3.5. A konföderációkon túl az ágazati szakszervezeti közös munka is fontos. Az oktatás tekintetében különösen a német-lengyel régióközi összefogás szolgál jó tapasztalatokkal. A magyar és osztrák iskolák között is egyre gyakrabban létrejön valamiféle együttműködés, például a fertődi Porpáczy Aladár Mezőgazdasági Szakközépiskola és az osztrák frauenkircheni Bundes Handelsschule között. E két intézmény több mint egy évtizede intenzív szakmai és érdekvédelmi kapcsolatot épített ki. Am iskolai területen szakszervezeti kapcsolatfelvétel a legtöbb helyen hiányzik. Ez ügyben a PSZ-nek mielőbb aktivizálnia kell magát.

3.6. Megkülönböztetett figyelmet kell fordítani az EU új és leendő tagországi közötti interregionális együttműködésre. Ehhez kiemelt támogatásokra lenne szükség mind az európai, mind a hazai konföderációktól és ágazati szakszervezetektől.

A szakszervezeteknek mindinkább meg kell tanulniuk, hogy hogyan férhetnek hozzá az európai projektekhez, hogyan juthatnak forrásokhoz. Ezt elősegítő az ÖGB és ETUC a térség országaiban működő, a régióközi kapcsolatban tevékenykedő szakszervezetek számára a közeljövőben szemináriumot szervez. Az ETUC Szociális Fejlesztési Ügynökséget hozott létre, amelynek egyik legfőbb célja a pályázatok elnyerésének elősegítése és a projektek megvalósításának segítése.

3.7. Meg kell teremteni a határon átnyúló kollektív szerződések létrehozásának feltételeit, valamint a szolidaritás, a demonstratív megnyilvánulások lehetőségeit. A nemzetközi konferencián például dokumentumként fogadták el a szlovéniai Lendván csödbe ment textilgyár sztrájkolóival való szolidaritást kifejező nyilatkozatot. Itt mintegy 250 munkavállaló (köztük 60 Magyarországról átjáró) folytat sztrájkot elmaradt béreik kifizetése érdekében. Többségük a Szlovén Textilipari Szakszervezet tagja, amelynek vezetői most már kormányzati szinten is tárgyalásokat folytatnak ez ügyben.

A. A.

Jelentkezési felhívás pedagógus munkakörök ellátására az Európai Iskolák hálózatában

Az Oktatási Minisztérium az Európai Iskolák hálózatának brüsszeli és luxemburgi intézményeibe magyar gyermekeket nevelő-oktató pedagógusok jelentkezését várja. Az óvoda-pedagógusi, tanítói és tanári munkakörök 2005. szeptember 1-jétől foglalhatók el, a megbízás legalább két évre szól.

A jelentkezéssel szemben támasztott követelmények: felsőfokú tanító-óvodapedagógusi szak-képzettség és/vagy tanítói és/vagy általános iskolai tanári végzettség és/vagy középiskolai tanári

végzettség; tanárok esetén magyar nyelv és irodalom, történelem, földrajz, matematika, kémia, biológia, fizika szakos végzettség; legalább 5 éves pedagógiai gyakorlat; francia vagy angol nyelv, mint első idegen nyelv felsőszintű ismerete; jó kommunikációs, együttműködési és problémamegoldási készség; büntetlen előélet.

Előnyt élvez egy második idegen nyelv (angol vagy francia) ismerete; további idegen nyelvek ismerete; többszakos végzettség; a gyerekek tanórán kívüli kreatív időtöltését segítő

érdeklődési terület; multikulturális környezetben szerzett munkatapasztalat; szakmai ajánlólevél.

Az iskolák működéséről, a bérézési feltételekről bővebb információ az Európai Iskolák honlapján található: www.eurisc.org.

A jelentkezéseket "Európai Iskolák-jelentkezés" megjelöléssel kell elküldeni, legkésőbb június 30-ig e-mailen (nekf@om.hu) vagy az alábbi címre (legkésőbb 2005. jún. 30-i postai bélyegzővel): Oktatási Minisztérium Nemzetközi Kapcsolatok Főosztálya, Budapest Pf. 1. 1884

Eötvös József-élméremek

Esztendőként beköszöntő hagyományos ünnepünkön ismét számosan kapták meg a szakszervezetünk alapította és nagy megbecsülésnek örvendő Eötvös József-élmérem valamelyik fokozatát. Átadásukra részben központunkban, többségükben pedig különféle szintű bizottságaink székhelyén került sor. A kitüntetetteknek szívből gratulálva, a listák egy részét most, a többi nyár végén tesszük közzé.

Június 3-án, a központi ünnepségen...

VAS FOKOZAT: **Szöllősi Istvánné**, a PSZ volt főtítkára, kongresszusi küldötte.
ARANY FOKOZAT: **dr. Orosz István** (Debrecen), nyug. egyetemi tanár, a PSZ Elnökségének volt tagja; **dr. Borsi Lőrinc** (Balatonalmádi), igazgató, kongresszusi küldött; **Horváth Tiborné** (Gyöngyös), a PSZ Heves megyei és Gyöngyös körzeti titkára; **Jakab Mária** (Kazincbarcika), igazgatóhelyettes; **dr. Jáki Katalin** (Győr), a PSZ Győr-Moson-Sopron megyei titkára; **Kalmár Magdolna** (Szarvas), igazgató; **Nagy Istvánné** (Bátaszék), tanító, alapszerv. és városi titkár; **Nyíró László** (Mezőkövesd), a PSZ volt körzeti titkára; **Pallos László** (Dunaújváros), igazgató; **Pintér János** (Szolnok), igazgató; **Varga Gézáné** (Nagykanizsa), nyug. pedagógus, a nyugdíjasklub vezetője.
EZÜST FOKOZAT: **Földvály József** (Székesfehérvár), nyug. tanár, nyugdíjstagozat-vezető; **dr. Győr Tiborné** (Kaposvár), gazd. vezető; **Hartmann-né Nagy Perge Rozália** (Ajka), könyvelési csoportvezető, gazd. felelős; **Hekkel Imréné** (Dunaújváros), élelmészvezető, munkahelyi bizalmi; **Hompók Istvánné** (Alsópáhok), tanár, alapszerv. titkár; **Kiss Sándorné** (Budapest), a PSZ Budapesti Szervezetének alkalmazottja; **Kosár Endréné** (Balatonfüzfő), gyógypedagógus, PSZ-

titkár; **Kovács Jánosné** (Székesfehérvár), óvónő, PSZ-titkár; **Kurítár Judit** (Budapest), tanár, a PSZ Bp. V. kerületi titkára; **Némethné dr. Fülep Katalin** (Budapest), középisk. tanár, a PSZ budapesti alapszerv. titkára; **Silimon Sándorné** (Nyíregyháza), a PSZ Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei irodavezetője; **Szegedi Cecília** (Zalaegerszeg), tanár, PSZ-titkár; **Tálasné Pandur Rózsa** (Kadarkút), igazgató; **Vajna Tünde** (Budapest), a PSZ nemzetközi szakreferense.
BRONZ FOKOZAT: **Belley Szilvia** (Székesfehérvár), óvónő, PSZ-titkár; **Gerencsér Lászlóné** (Letenye), gyermekfelügyelő, PSZ-titkár; **Gurdonné Tolnai Zsuzsanna** (Zirc), tanító, PSZ-titkár; **Kántor József** (Székesfehérvár), szakoktató, PSZ-titkár; **Keresztes Károlyné** (Nyírbogdány), óvónő, PSZ-titkár; **Melcer Istvánné** (Zalaapáti), tanár, PSZ-titkár; **Novák Istvánné** (Tapolca), óvónő, PSZ-titkár; **Plajbász Istvánné** (Kaposvár), a PSZ Somogy megyei irodájának alkalmazottja; **Ráczné Kálmán Anikó** (Székesfehérvár), igazgató, városi IB-tag, városi vezetői tagozat titkára; **Takácsné Posta Erzsébet** (Székesfehérvár), tanító, PSZ-titkár; **Tímár Nicolette** (Székesfehérvár), tanító, PSZ-titkár; **Végh Margit** (Cserszegtomaj), tanár, PSZ-titkár.

Békés megyében...

ARANY FOKOZAT: **Békési Mária** (Gyula), gazd. felelős; **Fábián Imréné** (Békés), óvónő, PSZ-titkár; **Fáabri Dániel** (Szarvas), városi PSZ-titkárh.; **Katona Ilona** (Békéscsaba), óvónő, PSZ-vezetőségi tag; **Németh László** (Gyula), igazgató.
EZÜST FOKOZAT: **Ács Ferencné** (Dombegyház), volt PSZ-titkár; **Bugyik Lukácsné** (Füzesgyarmat), PSZ gazd. felelős; **Csató Józsefné** (Füzesgyarmat), volt PSZ-titkár; **Kecskés Sándorné** (Mezőhegyes), PSZ vezetőségi tag; **Papp Ferencné** (Békéscsaba), igazgató; **Patkó Lajosné** (Szarvas), PSZ-titkár; **Rácz Sándorné** (Békéscsaba), ügyintéző, PSZ-bizalmi; **Starinski Istvánné** (Mezőkovácsháza), SZVB-elnök; **Szilágyi Tiborné** (Battonya), PSZ-titkár.
BRONZ FOKOZAT: **Baji Józsefné** (Köröstarcsa), óvónő; **Balázs Ferencné**

(Bucsa), gazd. vezető; **Czina Józsefné** (Békéscsaba), PSZ-titkár; **Demantsik Ferencné** (Oroszháza), tagóvodavezető; **Gera Gyöngyi** (Gádosros), PSZ-titkár; **Hortobágyi Istvánné** (Gyula), PSZ-titkár; **Hrabovszki Jánosné** (Békéscsaba), PSZ-bizalmi; **Jankai Jánosné** (Békéscsaba), dajka; **Ludányiné Perényi Márta** (Gyula), PSZ-titkár; **Priszkin Jánosné** (Tarhos), PSZ-titkár; **Ruck Györgyné** (Szabadkigyós), tanár; **Szabóné Bukovinszky Márta** (Sarkad), tanár; **Szaváné Pálfi Ilona** (Békés), gazd. felelős; **Szeleszán Jánosné** (Oroszháza), óvodavezető; **dr. Tóth Mihályné** (Békés), gazd. vezető; **dr. Valach Béláné** (Gyomaendrőd), tanár; **Vass Imréné** (Sarkad), gazd. felelős; **Vaszkóné Hunya Mónika** (Hunya), volt PSZ-titkár; **Veres Istvánné** (Gyula), tanár; **Zsöriné Kovács Márta** (Mezőhegyes), PSZ vezetőségi tag.

Borsod-Abaúj-Zemplén megyében...

ARANY FOKOZAT: **Baloghné Szácsi Edit** (Onga), PSZ-titkár; **Béres Árpád** (Kazincbarcika), gyak. oktatásvezető; **Bérczes István** (Gönc), csoportvezető nevelő; **Élesné Trecska Ágnes** (Putnok), PSZ-titkár; **Gál Sándorné** (Sátoraljaújhegy), PSZ-titkárhelyettes; **Kiss Istvánné** (Kázmárk), PSZ-titkár; **Krecz Klára** (Emőd), PSZ-titkár; **Laurencsik Jánosné** (Járdánháza), PSZ-titkár; **Leskó Andrásné** (Bodrogfalom), PSZ-titkár; **Matula Lajosné** (Ózd), nyugd. PSZ-titkár; **Porc Istvánné** (Rudabánya), gazd. felelős; **Ránki Eleonóra** (Alsószolca), lakásotthonvezető; **Simon János** (Miskolc), elnökségi tag; **Sztavinovszki Imréné** (Tiszaújváros), PSZ-titkár; **Takács Miklósné** (Novajidrány), PSZ-titkár; **Tóth Gyuláné** (Ózd), PSZ-titkár; **Tóth Sándor** (Encs), PSZ-titkár; **Veréb Jánosné** (Ózd), PSZ-titkár.
EZÜST FOKOZAT: **Bacsó Imréné** (Krasznokvajda), PSZ-titkár; **Bártfai István** (Encs), PSZ-titkár; **Csehné Kalocsai Éva** (Tornanádaska), PSZ-titkár; **Dienesné Bistei Gabriella** (Sátoraljaújhegy), PSZ-titkár; **Dudás Istvánné** (Putnok), gazd. felelős; **Erdődiné Veres Gyöngyi** (Gesztely), PSZ-titkár; **Forrai Miklósné** (Abaújszántó), PSZ-titkár; **Hamvas Tamásné** (Ózd), PSZ-titkár; **Krizsáné Vadászi Katalin** (Miskolc), PSZ-titkár; **Mészáros Mihályné** (Tiszakarád), PSZ-titkár; **Léportné Temesvári Ildikó** (Encs), PSZ-titkár; **Réti Józsefné** (Tokaj),

gazd. felelős; **Sáfi Lászlóné** (Ózd), óvodavezető; **Tóth Jánosné** (Baktakék), PSZ-titkár; **Tóthné Zsúcs Mária** (Harsány), PSZ-titkár.
BRONZ FOKOZAT: **Bak András** (Miskolc), PSZ-titkár; **Bakos Lászlóné** (Sajószöged), PSZ-titkár; **Balovics Györgyné** (Hernádvécsé), PSZ-titkár; **Barátné Kóta Melinda** (Miskolc), PSZ-titkár; **Benedek Zoltánné** (Miskolc), PSZ-számvizsgáló; **Éliás Ferencné** (Arló), PSZ-titkár; **Fojtóné Molnár Mária** (Felsőszolca), PSZ-gazd. vezető; **Kelemenné Sipos Sarolta** (Borsodnádásd), PSZ-titkár; **Kissné Kerékgyártó Hajnalka** (Sátoraljaújhegy), PSZ-titkár; **Kiraloglu Jánosné** (Ózd), PSZ-titkár; **Martonné Takács Éva** (Borsodszentgyörgy), PSZ-vezetőségi tag; **Mispál Istvánné** (Hangony), PSZ-titkár; **Papp Lászlóné** (Csokvaomány), PSZ-titkár; **Putz József** (Felsőszolca), igazgatóhelyettes; **Simon Imréné** (Sály), PSZ-titkár; **Stengerné Forgony Andrea** (Sály), PSZ-titkár; **Szabó Józsefné** (Ózd), PSZ-titkár; **Szegediné Lábiscsák Ágnes** (Tiszakarád), PSZ-titkár; **Szoboszlai Szilvia** (Alsószolca), PSZ-titkár; **Tóth Elekne** (Ózd), tanító; **Vargáné Horváth Katalin** (Putnok), PSZ-titkár; **Vaszilyné Tóth Katalin** (Zemplénagárd), PSZ-titkár; **Virguláné Zimányi Zsuzsanna** (Miskolc), gazd. ügyintéző; **Zsadányi Judit** (Miskolc), PSZ-titkár.

A szombathelyi Dési Huber István Általános Iskola Eötvös József-élméremet kapott

Iskolánk Szombathely város dél-nyugati részének lakóterületi intézménye, amely 2005-ben ünnepli fennállásának 25. évfordulóját. Dési Huber István (1895-1944) festőművész nevét 1980-ban vette fel. A központi épületben 21 tanterem, előadóterem, nyelvi laborral ellátott nyelvi szaktanterem, 2 technikatér és egy 11 000 köbös könyvtár található. Az elmúlt években alakítottuk ki a főépület tetőterében a kerámiaműhelyt az elektromos égetővel. A tágas aula alkalmas kiállítások befogadására, nagyobb rendezvények megtartására, szintere az iskolai ünnepélyeknek. A jubileumi tanév fő adatai: 485 tanuló, 43 pedagógus és 10 alkalmazott. Együtt valószínűleg meg azokat a 21. század iskolájára jellemző programokat, amelyek már figyelembe veszik a társadalomnak mint fogyasztónak az iskolával szemben támasztott követelményeit és elvárásait. Legfontosabb értéknek a gyermeket tekintjük, szellemi és testi fejlődésének egyik alakítói vagyunk, s ebben a szülők is partnereink. Iskolánkban kiemelt pedagógiai programként kezeljük a magyar nyelv és a matematika mellett az idegen nyelv, az informatika és a testnevelés oktatását.

Tanulóink különböző szintű (városi, megyei, országos) versenyeken indultak

az elmúlt években, ahol eredményesen szerepeltek. Szakköreink, tehetséggondozó körök ismereteik gyarapítását szolgálják.

A Pedagógusok Szakszervezete az alapítás óta jelen van az intézmény életében, jelenleg 35 tagja van, köztük pályakezdő kollégák is. Fontosnak tartjuk a jó kapcsolatok ápolását a nem tag kollégákkal is, illetve az iskola vezetőivel, akik szintén szakszervezeti tagok. Közös programokat tartunk karácsonykor, nők napján, illetve pedagógusnapon, természetesen megüljük a születésnapokat is. A közösségi életet tartalommal töltjük meg, annak ápolását elengedhetetlennek tartjuk. Az önhibájukon kívül nehéz helyzetbe került kollégáinkat segítjük, szolidárisak vagyunk. A munkavállalók érdekeit szolgálják a közösen megalkotott „helyi jogszabályok”.

Örömmel állapítottuk meg, hogy az elmúlt 25 évben az iskola dolgozói közül többen is kitüntetésben részesültek. A PSZ-től kapott EÖTVÖS-élméremet abban erősít meg bennünket, hogy jó úton járunk, s ezt folytatni szeretnénk a jövőben is.

A kitüntetést 2005. június 2-án, az iskola jubileumi ünnepségén *Varga László*, a PSZ elnöke adta át. *Kacsics Kristóf* PSZ-titkár

EÖTVÖS JÓZSEF-EMLÉKPLAKETT KITÜNTETÉST KAPTAK

A Pedagógusok Szakszervezete 2000-ben alapított kitüntetésében olyan települések, önkormányzatok részesülnek, amelyek a lehetőségeikhez képest a legtöbbet tették nevelési-oktatási intézményeik színvonalas fenntartásáért, eredményes működéséért, ahol a szakmai és munkavállalói érdekeket egyaránt figyelembe veszik, s a pedagógusok, közalkalmazottak élet- és munkakörülményeit helyi többforrásos felhasználásával is javítják. Ez évben Erdőbénye, Kispest, Prügy, Szakoly, Szentés önkormányzata büszkélkedhet e plakettel, amelynek átadására júniusban, helyi ünnepek keretében kerül sor. Érdemes odafigyelni ezen önkormányzatokra, és példát venni szemléletükről, munkájukról.

ERDŐBÉNYE KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A polgármester: Bajnok Imréné. A képviselő-testület létszáma: 10 fő. Az önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézmények: 1 óvoda, 1 általános iskola.

Tokaj-Hegyalja körzetében fekvő település nemcsak szőlészetéről, jó borairól nevezetes, hanem példaértékű iskola-óvodafenntartó tevékenységéről is. A hazai közoktatásban mindenütt jelenlévő finanszírozási gondok ellenére maximálisan biztosítják a nevelés-oktatás tárgyi és személyi feltételeit. Létszámleépítésre nem került sor. Az anyagiakon túl erkölcsi

megbecsülésben is részesítik az eredményes oktató-nevelőmunkát. A törvényi előírásokat, a jogszabályokat az önkormányzat maximálisan betartja. Rendszeresen figyelemmel kísérik az intézményekben folyó munkát, és ennek során egyaránt hangot adnak elismerésüknek és kritikus észrevételeiknek.

Az érdekegyeztetés folyamatosan és jól működik, a lehetőségeikhez képest maximálisan biztosítják a közalkalmazottak élet- és munkakörülményeit.

BUDAPEST FŐVÁROS XIX. KER. KISPEST ÖNKORMÁNYZATA

A polgármester: Steinerné dr. Török Katalin. A képviselő-testület létszáma: 27 fő. Az önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézmények: 14 óvoda, 12 általános iskola, 1 középiskola.

A XIX. század hetvenes éveiben, a fővárosi agglomerációban létrejött település rohamos fejlődésével a világvárossá váló Budapest egyik legmarkánsabb kerületévé vált, amely hosszú ideje a nevelési-oktatási intézményeinek színvonalas működtetésével is hírnevet szerzett. Az önkormányzat nemcsak egyszerűen a kötelező feladatellátását teljesíti,

hanem oktatásbarát hozzáállásával a helyi igényeknek igyekszik maximálisan megfelelni. Intézményfenntartói tevékenysége, szakmai irányítása egyaránt színvonalas, korunk elvárásainak megfelelő.

A folyamatosan működtetett helyi érdekegyeztetés során igyekszik a szakszervezeti, munkavállalói igényeket a lehető legteljesebb mértékben figyelembe venni. A nevelési-oktatási intézményekben dolgozók élet- és munkakörülményeit számos helyi intézkedéssel javítja (lakástámogatás, utazási költségtérítés, ruhapénz stb.).

PRÜGY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A polgármester: Erdei Sándor. A képviselő-testület létszáma: 10 fő. Az önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézmények: 1 óvoda, 1 általános iskola.

Borsod és Szabolcs megye határán, a Tisza mentén fekvő település annak idején Móríc Zsigmondról híresült el. Ma a közoktatásával, az iskolában és óvodában folyó rangos munkával tűnik ki a magyarországi községek közül. A nehéz pénzügyi helyzet ellenére az intézmények finanszírozása zavartalan. Az eredményes működéshez szükséges feltételek – beleértve a szabadidő-szervezői és a gyermekvédelmi felelősi felállású munkaköröket – megvannak. A szakkörök megtartásához túlórakeretet biztosítanak. Nagy

figyelmet és komoly költséget fordítanak a gyermekek kirándulására, táboroztatására, színházlátogatásra, versenyek szervezésére.

Kiemelkedően törődnek a pedagógusok továbbképzésével is, amelynek költségeit 100%-ban állják. Az intézményvezetői kinevezéseknél nemcsak igénylik, hanem figyelembe is veszik a nevelőtestület véleményét. A közalkalmazottak élet- és munkakörülményeit az önkormányzat többféle megoldással igyekszik javítani: ilyenek a kedvezményes kamatozású lakáskölcsön, helyi pótlék, ruházati és iskoláztatási támogatás stb.

Az érdekegyeztetés folyamatosan és jól működik, a munkavállalói érdekeket a lehető legteljesebb módon szem előtt tartják.

SZAKOLY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A polgármester: Rényi János. A képviselő-testület létszáma: 11 fő. Az önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézmények: 1 óvoda, 1 általános iskola, szakképző iskola és gimnázium.

A Szabolcs és Hajdú megye határán fekvő nyírségi község önkormányzata hosszú ideje kiváló iskola- és óvodafenntartói tevékenységet végez, amely jó példával szolgálhat minden település számára. Az elmúlt 15 év során példaértékű volt a finanszírozás, mellyel az intézmények zavartalan működését lehetővé tette az önkormányzat. Az intézményhálózat fejlesztésével – szakképzés bevezetése, gimnáziumi felnőttoktatás, felsőfokú szakképzés a Nyíregyházi Főiskolával együttműködve – a helyi és térségi igények kielégítése mellett, biztosította az önkormányzat a pedagógusok személyes karrierlehetőségét is. Az elmúlt időszakban a település

fejlesztési forrásainak több mint 50%-át a közoktatási intézmények infrastruktúráinak fejlesztésére, korszerűsítésére fordította az önkormányzat.

Az önkormányzat képviselő-testülete a tájékoztatást, az érdekegyeztetést fontos feladatának tartja, és rendszeresen számol az érintettek véleményével.

A község önkormányzata az intézmény igazgatójának kezdeményezésére pedagógus-jutalmazási rendszert vezetett be 1998-tól, az 1993 óta hatályos helyi törzsgárdajutalmazás továbbfejlesztésére, kiegészítésére.

Az önkormányzat különböző juttatásokkal (szolgálati lakás, utazási költségtérítés, munkaruha-, nyugdíjpenztári támogatás) is segíti a községben letelepedő pedagógusokat.

SZENTES VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

A polgármester: Szirbik Imre. A képviselő-testület létszáma: 23 fő. Az önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézmények: 16 óvoda, 5 általános iskola, 2 középiskola, 2 kollégium.

A Tisza és Kurca mentén fekvő, történelmünk során sokat szenvedett Csongrád megyei város közoktatása és érdekegyeztetése az itt is létező gondok (gyermeklétszám-összeesés, költségvetési problémák) ellenére példaadó. Az önkormányzat igényli és lehetőség szerint figyelembe is veszi a szakszervezeti megállapításokat. A nem kötelező jellegű, bérén

kívüli juttatásokkal is (étkezési, utazási, önkéntes nyugdíjpenztári hozzájárulás stb.) igyekszik javítani a nevelési-oktatási intézmények alkalmazottainak élet- és munkakörülményein.

Egyik állandó teendőjüknek tartják a kiemelkedő sikereket elért tanulók és pedagógusok elismerését. A jutalmakat hagyományosan a városi pedagógusnapi ünnepségen adják át. Az önkormányzat regionális kulturális rendezvények szervezéséhez is rendszeresen megadja az anyagi és erkölcsi segítséget.

DALOSTALÁLKOZÓ A NAPFÉNY VÁROSÁBAN

A Pedagóguskórusok Országos Társaságának Elnöksége - a szegedi Szeghy Endre Pedagógus Női Kar kapacitálására - tavaly ősszel nagy elhatározásra jutott: az egyesület 1989-es megalakulása óta először vállalkoznak háromnapos kórustalálkozó megszervezésére. S ha lúd, legyen kövér, négy határon túli kórus meghívását is terve vették.

A sokrétű, idő- és energiagényes szervezőmunka eredményeként 2005. május 20. és 22. között létrejött egy nagyszerű, színvonalas énekari seregszemle, mely szervesen beépült a „Szeged Napja” számtalan ünnepi programjába.

A rendezvény fővédnöke, legfőbb támogatója Botka László, a házigazda polgármester, védnökei és főbb mecénásai Bozóki András kultuszminiszter, Szabó Vilmos, a Miniszterelnöki Hivatal politikai államtitkára, Varga László, a Pedagógusok Szakszervezetének, Kollár Éva, a Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetségének és Tóthpál József, a Magyar Muzsikus Fórum elnöke, valamint Újhelyi István országgyűlési képviselő voltak.

Az alábbiakban e sorok írója megpróbálkozik - a programokkal sűrűn teleshótt - három nap krónikájának összefoglalásával.

Pénteken, kora este a kórusok a **Dóm téren** gyülekeztek. A teret körülölelő árkádor Nemzeti Emlécsarnokában, - ahol számos híresség emlékhelye sorakozik - koszorút helyeztek el IV. Béla, Erkel Ferenc, Liszt Ferenc, Bartók Béla, Kodály Zoltán, Klebelsberg Kunó és Vaszy Viktor szobránál. A tiszteletadást egy-egy - a neves személyiséghez köthető - közismert kórusmű kísérté.

Sötétedéskor, a 700-nál is több kórustagot számláló menet fátylakkal, gyertyákkal vonult át a **Széchenyi térre** a patinás városháza elé, melynek erkélyén Botka László polgármester Újhelyi István országgyűlési képviselő, Kozma József alpolgármester és Nógrády László kórustársasági elnök kíséretében jelent meg, s köszöntötte a város ünnepére idesereglett dalosokat. Majd a szíveslátás bizonyítékául átadta a város kulcsát Nógrády László elnök úrnak. Ezt követően a sok száz dalosból alakult kórus - az addigra érdeklődőkkel zsúfolásig megtelt téren - Bárdos Lajos, Daróci Bárdos Tamás, Erkel Ferenc, Fasang Árpád és Kodály Zoltán hallhatatlan műveit szólaltatta meg.

A verőfényes szombat délelőttön 11 órától két helyszínen is élvezhették a kórusmuzsikát a zeneszerető és -értő szegediek.

A közelmúltban felavatott **Tudományos és Informatikai Központban Tóthpál József**, a Magyar Muzsikus Fórum, valamint a KÓTA Választmányának elnöke köszöntötte a nézőteret megtöltő egybegyűlteket. Szavait az otthon gondolata köré fűzte, kezdve a hangversenynek otthont adó impozánsan feldíszített előadóteremmel, eljutva a lélekig, mely a zenében lel otthonra. A köszöntő szavak után a házigazda Szeghy Endre Pedagógus Női Kar (*Mihálka György*) lépett a színpadra. Őket követte a Budapest-Csepel Önkormányzat Vegyeskara (*Holló Gyula*), a vásárosnaményi Liszt Ferenc Vegyeskar (*Iványi Tamás*), az Ajkai Pedagógus Női Kar (*Petheő Balázné és Takács Károlyné*), a Mešani pevski zbor Gorenje from Velenje, Slovenija (*Katja Gruber*), a komáromi Vox Femina Női Kar (*Hoffmann-né Kemes Vera*), a budapesti Zrínyi Kórus (*Holló Gyula*) és a budapesti Bartók Kórus (*Hornyak Tamás*). Az igényesen és sokszínűen összeállított műsort magas színvonalú előadás jellemezte, melyet a közönség sűrűn jutalmazott vastappsal.

A kitűnő akusztikával megáldott **Felsővárosi templom** ódon falai között *Nógrády Lászlónak*, a Pedagóguskórusok Országos Társasága elnökének köszöntő szavait követően a mátészalkai Ádám Jenő Pedagóguskórus (*Csányi Ottó*), a Szatmári Székesegyház Kórusa (*Varga Péter*), a tiszavasvári Városi Vegyeskar (*Gebri József*) és a ceglédi Kardos Pál Pedagógus Énekkar (*Soltész-né Lédeczi Judit*) gazdag repertoárjának nagyszerű előadásában gyönyörködhetett a hallgatóság. E színhelyen összkari előadásban csendült fel Mozart: Ave verum corpus-a, valamint két Kodály-mű: az Esti dal és a János köszöntő.

Kora délután újabb két helyszínen folytatódott a hangversenyek.

A **Bartók Béla Művelődési Központban Varga László**, a Pedagógusok Szakszervezetének elnöke abbéli örömeinek adott hangot, hogy immár sokadik alkalommal lehet részese - a nyugalom szigetét idéző, az öröm forrását jelentő - dalostalálkozóknak. A műsor a csurgói Cantemus Női Kar (*Peperő Gyula*) bemutatkozásával indult, majd a sort a Téglyasi Pedagógus Énekkar (*Varga Miklós*), a pápai Erkel Kórus (*Kálmán*

Frigyes), a jászberényi Harmónia Óvónői Kamarakórus (*Deméné Ilonka Gabriella*), az Abaúji Pedagógus Vegyeskar (*Buchala István*), a pápai Bárdos Lajos Városi Vegyeskar (*Fehér Ferenc*), a Gyöngyösi Városi és Pedagóguskórus (*Kalocsainé Csillik Mária*) igényesen összeállított, színvonalas előadása folytatta. A hangversenyt a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Vass Lajos Kórusa (*Sapszon Ferenc és Józsa Mónika*) zárta nagyszerű produkciójával.

A **Vedres István Szakközépiskola aulájában Szlankó Erzsébet**, a Pedagógusok Szakszervezetének alelnöke, - aki évtizedek óta rajongója, alapos ismerője a kórusmozgalomnak - köszöntötte az egybegyűlteket. Szólt a nagyszerű időpont és a méltó helyszín választásáról, amely egyik fontos meghatározója a rendezvény sikerének, de legjelentősebbnek mégis azt az „amatőr” művészeti tevékenységet tartotta, amelyet a lelkes dalosok „profli” módon képviselnek. Zárógondolatát: „a dal - ha szívből szól - lélekemelő”, kívánságként is megfogalmazta: Hát szóljon a dal szívből! A fellépők sorát a balatonfüredi Schola Kamarakórus (*Peuserné Kis Szölgvény Gabriella*) nyitotta, majd folytatta a Nagykállói Városi Vegyeskar (*Harsányi Gézané*), a csurgói Harmónia Énekegyüttes (*Kulcsárné Olvasó Nikolett*), a hajdúánási Makláry Lajos Énekkar (*Haranginé Simon Timea*), a Szombathelyi Pedagógus Vegyeskar (*Bognár Nóra*), a sárvári Pedagógus Női Kar (*Hallerné Horváth Márta*), a záhonyi Főnix Kórus (*Vassné Oláh Agnes*), a Hajdúböszörményi Városi és Pedagóguskórus (*Kéryné Mészáros Mária*). Az előbb idézett kívánság valóra vált. A kórusok változatos repertoárja, a művek színvonalas interpretálása a megjelentek számára igazi élményforrás lett.

Este az énekesekkel zsúfolásig megtöltött patinás **Szegedi Nemzeti Színházban** a határainkon túli vendégkórusok voltak a főszereplők. *Nógrády László* elfogódott hangon köszöntötte a nagyszabású seregszemle résztvevőit, kiemelve a határon túli kórusok megtisztelő jelenlétének jelentőségét. Sajnálattal és jobbulást kívánva jelentette be, hogy az Ungvári Székesegyház Kórusa, a karnagy váratlan betegsége miatt lemondani kényszerült a meghívást. A továbbiakban méltatta a város - országos szinten is kimagasló - művészetiértelmezését, a házigazda kórus lelkes, fáradtságot nem ismerő szervező munkáját, s valamennyi résztvevő köszönetét tolmácsolta e sorok írójának, aki több mint másfél évtizede „spiritus rektora” - a gondolat megszületésétől a befejezést követő teendőig - e találkozóknak. Végezetül abbéli reményét fejezte ki, hogy az elkövetkező években még számos ilyen csodálatos együttlétre nyílik alkalom. A hangversenyt a Szatmári Székesegyház Kórusa (*Varga Péter*) nyitotta meg - egyházi és világi műveket egyaránt megszólaltató - lelkes, összeszokottságot tükröző énekével. Másodikként a Szlovéniából érkezett Mešani pevski zbor Gorenje from Velenje (*Katja Gruber*) énekkar lépett színpadra. Szép intonációval, könnyed hangvétellel ismertették meg a hallgatósággal hazájuk kórusmuzsikáját. Az önálló produkciókat a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Vass Lajos Kórusa (*Sapszon Ferenc és Józsa Mónika*) zárta. Igényesen, nagyívű, szépen kimunkált műsorával megérdemelt sikert aratott. Ezt követően a nézőtér helyét foglaló több száz dalosból létrejött kórus önfedlően, felszabadultan szólaltatta meg Daróci Bárdos Tamás, Kodály Zoltán és Mihálka György csodálatos kórusmuzsikáját.

A színházból kilépve, az átélt élmények hatása alatt álló énekesek pompás ünnepi tűzijátékban gyönyörködhettek.

Vasárnap az **Ópusztaszeri Nemzeti Emlékparkban** gyűltek össze a rendezvény résztvevői. A nap során - a házigazdák jóvoltából - megcsodálhatták a monumentális Feszty-körképet, s az emlékpark programjaiból válogathattak kedvükre. 11 órakor, a park látogatóinak nem kis csodálkozására és érdeklődésétől kísérve, az Árpád-szobor előtti lépcsőket megtöltő közel ezer fős kórus szabadteri koncertjén Bárdos Lajos, Erkel Ferenc, Fasang Árpád és Kodály Zoltán - az alkalomhoz és a hely szelleméhez méltó - örökbecsű művei szólaltak meg. Az emelkedett hangulatot a Szózat, a magyar és a székely Himnusz fokozta, melyeket a meghatódott közönség együtt énekelt a kórusal.

Összegzésként elmondható: a szervezők mindent megtekintettek, hogy a három nap élménydús és emlékezetes maradjon a résztvevőknek. Köszönjük mecénásaink, illetve a Nemzeti Kulturális Alapprogram és a Határon Túli Magyarok Hivatalának kiemelkedő támogatását.

Göblyös Lidia

ÜNNEPI TÜKÖR

Napról napra érkeznek szerkesztőségünkbe az oktatás-nevelés és a kulturális élet eseményeiről szóló írások. Különösen ilyenkor, pedagógusnap táján. Ime néhány közülük – távirati stílusban.

Példaképünk: Apáczai Csere János

Egy Győrött rendezett tudományos ülésről tudósít Gróz Andrea neveléstudományi doktorandusz. Többek mellett Kovátsné dr. Németh Mária pedagógiai tanszékvezető előadásáról szól, aki a 17. század nagy tudósa, Apáczai Csere János életművének kutatója. Az alkalom: a Magyar Enciklopédia 350 éves jubileuma. Néhány szó a beszámolóból: a professzor asszony nagyon előremutatónan feltárta azokat az összefüggérendszerket, melyek Apáczai szellemi hagyatéka és a mai kor kihívásai, szemlélete között húzódnak.

Nemcsik Béla „éltetése”

Minap Fejér megyei titkárunk, *Udvardy Béla* egy fleknyi írást hozott nagyapjáról, **Nemcsik Béláról**. Nos, először lássunk néhány életrajzi adatot, melyek oly jellemzőek sok kollégánk pályafutására. A Komárom közeli Bátorkeszin született 1890. augusztus 21-én. Édesapja tanító volt. A gyermekek közül a szülők csak őt tudták taníttatni. A gimnáziumot Pápán, a tanítóképzőt Nagykőrösön végezte, különféle munkával keresve meg létfenntartása költségeit. Mire a tanítói oklevelet megszerezte, édesapja megvakult. Először őt helyettesítette, majd 1909 decemberétől szülőhelyén rendes tanító lett. 1916-ban Imelyen, majd 1929-ben Hetényben választották meg kántortanítónak. 1945-ben a Benes-kormány elbocsátotta, majd 1948 szeptemberében a lakosságcsere kapcsán áttelepítették családjával együtt. Mórton lett állami tanító. 1950. április 4-én halt meg.

Odaadón küzdött a felvidéki magyar tanítóságért, a Szlovákiai Általános Magyar Tanítóegyesület (SZÁMTE) egyik alapítójaként. Sokirányú munkásságának oroszlánrészét alkotja a „Magyar Tanítók Országos Énekara” létrehozásában és működésében való állandó részvétel. Nagy fegyverténye, hogy amikor az születendő énekhar jelégjére hirdetett pályázatot a SZÁMTE, annak 1928-ban Léván tartott II. egyetemes nagygyűlésén a sok jelentkező közül ő nyert az alábbi szöveggel: „*Szálljon a dal, a magyar dal a csillagos égig! / Hallja meg az, aki boldog, vagy a szíve vérzik... / Isten előtt, ember előtt hirdesse fennszóval: / Nem hal meg a magyar dal, míg magyar tanító van!*” Ez a jelige szült azután – tapssal kísértén – az énekhar küzdelmes története során mindvégig Csehszlovákia-szerte éppúgy, mint a kórus hazai fellépésén 1942-ben Budapesten és Kecskeméten.

Még sokat lehetne írni Nemcsik Béláról, de talán ennyi is elégséges arra, hogy emléket megidézve „éltessük” őt.

Egri ajándék

Társadalmi támogatással, szép nyomással bocsátotta útjára **L. Orosz Nóra** egri kolléganőnk *Köszönöm Uram* című verskötetét a Gonda Könyvkiadó. A lenyűgözően egyéni hangú könyv fedőlapján a költő így vall önmagáról:

„Budapesten születtem. 1947-ben tanító néni lettem Egerszalókon. 1957-től 25 évig földrajz-rajz tanárként Egerben dolgoztam. Pályámat Édesanyám mellett kezdtem. Tőle tanultam: a pedagógus ajtaja és szíve nyitott legyen. Céлом mindig az volt: tanítva tanulni, értő és érző emberként élni.

Az irodalom kincseire az Angolkisasszonyok Intézetében Balogh Mária máter nyitotta szívemet. Idővel befogadóbbá alkotóvá lettem. Szemlélődő, gondolkodó ember vagyok. Valami belső szűrőn átengedve a valóságot, a képzeletet és a látomásokat, a lélek katarziséval sikerült szavakká formálni. Megélem az ember sorsának és a természet jelenségeinek lélekformáló kapcsolatát, finom rezdülésektől az elemi erők küzdelméig. Mindez nyomon követhető akkor is, ha a tenger vonzásáról, akkor is, ha Isten jelenlétéről írok.

Életem fájáról már sok levél lehullt. Közülük válogatva készült ez a kötet. Por és hamu fölött szíromként száll a szó, csendes perceket kívánok neked Kedves Olvasó.”

Vége a tanévnek

A tanév az iskolai munkának egy-egy osztály elvégzésére kiszabott ideje. Kezdeté hazánkban évszázadok óta szeptember 1-jéhez kötődik, a vége pedig az utóbbi időkben júniushoz. Bár korábban a falusi népiskolákban csupán 8-9 hónapos volt a tanév hossza, több mint fél évszázada az iskolaévet 10 hónapos tanulás után, június közepén fejezzük be. A tanévzárás diákoknak és pedagógusoknak egyaránt megkönnyebbulést hoz. Kezdődhet a nyári vakáció, a pihenés, a kikapcsolódás időszaka. Bár a szünidő lehet akármilyen hosszú, mindig rövidebb az áhítottnál, különösen, ha még táborok is tartják.

A nyári kikapcsolódást elősegítendő, ezúttal nem komoly idézeteket, mondásokat gyűjtöttünk össze, hanem könnyed, humoros diák- és pedagógusszólásokat, aranyköpéseket. Szerkesztőségünk ezzel is szeretne hozzájárulni a kellemes vakációhoz. Jó pihenést, sok kellemes nyári élményt kívánunk mindenkinek!

Aranyköpések, bakik gyűjteménye

- Zeusz folyton a nőkre gondolt, ki is pattant a fejéből Pallas Athéné neki.
- A verseket átható érzelmeket nem mindenki érezheti. Ez a költészet lényege.
- A lovagok szerelmi költészetét néha a lovag megzavarták.
- Villonnak mindegy volt milyen bort iszik, csak dalba lehessen önteni.
- Boccaccio le merte írni azt, amiről a többiek csak álmodoztak.
- Az erotika úgy van benne megcsinálva, hogy egyszerre több dologra is gondolhatunk. Ez benne a képleteség.
- Shakespeare színháza Londonban a királynőn terült el, és Globe volt a neve.
- Janus Pannonius Mátyás király udvarában repült ki, és 15 éves korában elterjedt Európában.
- Balassi a középkori magyar irodalom koronája, de legalábbis a sapkája.
- A hős holtan esett össze. Ezt később nagyon sajnálta, de akkor már nem volt mit tenni.
- A magyar felvilágosodásban az érthetőség kedvéért az írók új szavakat találtak ki.
- Döbrögi a harmadik levonásban két púppal gyarapodik.
- Kölcsey a magyar nemzetnek adományozta a himnuszot. amin mindenki rettenetesen meghatódot.
- Vörösmarty gyorsan híres lett, mert a Szózatára mindenki ráharapott.
- Petőfinek mindegy volt, hogy hogyan hívják, csak nő legyen.
- Petőfi csókokkal halmozta el a feleségét, de mert mivel messze volt tőle, egy verset is utána hajított.
- Toldi a csónak felé indult, mikor a cseh vitéz elővette a kardját, és majdnem lelőtte Toldi Miklóst, ő azonban észrevette a fondorlatos tervet.
- Arany balladáinak a szerkezete tömör, réteges, mindent kimond, ezért alvilági.
- Ádámnak küzdelmes élet jutott Éva mellett és nagy bajában Lucifer segítette ki.
- A szimbolika lényege, hogy azt írunk le, amit akarunk. Erről pedig mindenki azt gondol, amit akar. Ettől minden világossá válik.
- Ady olyan szimbólumokat használt, amiket meg kellett fejteni, ha nem is mindig sikerült még neki sem rájönnie.
- Kosztolányi formabontó költő volt, ami alatt azt értjük, hogy rendszeresen bontotta a formát, meg az is őt.
- Móricz szerint a szegények még az emésztéshez sem értettek rendesen.
- A naturalizmus lényegében az embert vetkőzteti le a természetbe.
- József Attila az olyan nőket szerette, akik rá tudtak bukni.
- József Attilának csak rövid élet jutott, amit egy fejjel ő is megrövidített.
- Örkény a Tótkéban új örömszerzési lehetőséget fedezett fel a dobozolásban.
- Az ember amikor már kiegyenesedett, a hátára tudta venni a lábujjait.
- Az ősembereknél az anyák még nem előlről szoptattak, mert még nem voltak eléggé fejlettek a szerszámaik.
- A bronzkorszak tüzzel-vassa pusztította a rézkorszakot.
- A görögök boron kívül semmi mást nem ittak, legfeljebb fröccsöt.
- A görög szobrászat a test alsó részét emelte főszereplővé. Ez lett a kiemelkedő.
- Ha a rómaiak nem háborúzhattak, akkor a fegyvereikkel kénytelenek voltak egymáson gyakorolni.
- A római birodalomnak meg kellett buknia, mert már nem szerette senkire.
- A föníciaiak kereskedtek és iparkodtak.
- A szlávok szétspricceltek Európában és ez deformálta a nyelvüket.
- A kalandozások során a magyarok zsákmányait az elhurcolt nőkre rejtették.
- A Szent Jobb, István király bal keze.
- A szomorú elhanyagolt sírok mellett étellel teli sírhalmokat is találhatunk.
- A mocsári vész 1526-ban volt.
- A háborúban a nők is megteszik a kötelességüket a férfakkal együtt, úgy elől, mint hátul.
- Hunyadi Mátyás Beatrixot, aki a felesége lett, bekereteztette.
- Zrínyi műveit az analfabétáknak szánta, ezért a magyarok hálásak lehetnek neki. Zrínyinek csak fél szeme volt, ám ez nagyon zavarta a csatákban.
- Szemünk közepén van egy nyílás, amely mindenkinek fekete, mivel fejünk belül üres sötét.
- A gesztenyesütőgető néni kiáll a sarokra, és odacsalogatja az embereket a szagával.

LÉTSZÁMOK, VÁLTOZÁSOK A KÖZOKTATÁSBAN

Óvodás gyermekek, tanulók száma a közoktatásban 1990–2005

Tanév	Óvoda	Általános iskola	Szakiskola	Speciális szakiskola	Gimnázium	Szakközépiskola	Összesen
1990/1991	391 950	1 177 612	222 204	3 152	142 247	217 787	2 154 952
1991/1992	394 937	1 124 098	221 720	4 112	154 051	225 265	2 124 183
1992/1993	395 256	1 082 671	211 833	4 398	165 314	235 019	2 094 491
1993/1994	398 082	1 041 007	198 859	5 395	172 751	246 135	2 062 229
1994/1995	397 311	1 008 267	185 751	5 546	182 448	254 678	2 034 001
1995/1996	400 527	992 766	172 599	5 367	186 671	261 838	2 019 768
1996/1997	395 518	980 522	158 407	5 363	189 963	272 207	2 001 980
1997/1998	384 669	976 566	143 911	5 260	194 841	279 801	1 985 048
1998/1999	376 135	976 342	128 203	4 420	201 802	289 259	1 976 161
1999/2000	366 871	972 901	117 038	4 642	208 570	296 753	1 966 775
2001/2002	342 285	947 037	126 367	6 631	223 474	292 646	1 938 440
2002/2003	331 707	933 171	126 768	7 200	232 399	287 074	1 918 319
2003/2004	327 508	912 959	126 673	8 147	239 086	292 305	1 906 678
2004/2005	325 999	890 551	126 908	8 369	238 850	290 139	1 880 816

Főállású pedagógusok száma a közoktatásban 1990–2005

Tanév	Óvoda	Általános iskola	Szakiskola	Speciális szakiskola	Gimnázium	Szakközépiskola	Összesen
1990/1991	33 635	96 791	11 287	127	10 246	12 656	164 742
1991/1992	33 159	95 559	12 683	239	10 732	13 285	165 657
1992/1993	33 140	94 980	12 506	260	11 290	13 983	166 159
1993/1994	32 957	95 753	12 509	361	11 959	14 862	168 401
1994/1995	33 007	96 141	12 266	410	12 578	15 358	169 760
1995/1996	32 320	93 035	11 399	439	12 912	15 772	165 877
1996/1997	31 891	89 792	10 164	490	13 133	16 329	161 799
1997/1998	31 848	89 238	9 339	476	13 669	17 096	161 666
1998/1999	32 235	89 570	8 777	462	14 021	17 831	162 896
1999/2000	31 653	89 424	8 350	468	14 415	18 430	162 740
2001/2002	32 327	90 294	7 982	801	16 845	19 450	167 699
2002/2003	31 550	89 035	8 425	880	17 128	19 955	166 973
2003/2004	31 392	89 784	8 647	1 069	17 675	20 804	169 371
2004/2005	30 704	87 116	8 577	1 113	17 816	20 756	166 082

A magyarországi demográfiai helyzet, a születések számának folyamatos csökkenése közismert. Mindezt jól mutatják a nevelési-oktatási intézmények gyermek-, tanulólétszám-adatai. A változásokat a legteljesebben az általános iskolai tanulók számának alakulása fejezi ki. Hiszen a tankötelezettség leginkább az ide járó korosztályokra vonatkozik. Az óvoda és a középiskola tekintetében ez nem áll fenn. (A 18 éves korig tartó tankötelezettség ugyanis csak az 1998/99. tanévben induló általános iskolai első osztályosoktól kezdődően él. Ők e tanévben hatodik osztályosok.)

Az általános iskolások összlétszáma több évtizeden keresztül jelentősen meghaladta az egymilliót. Az 1960/61-es tanévben 1 495 203, az 1970/71-es tanévben 1 165 345, az 1980/81-es tanévben 1 213 404, az 1990/91-es tanévben pedig 1 177 612 volt. A létszámok ezt követő alakulását – folyamatos csökkenését tanévről tanévre – a fenti táblázaton nyomon követhetjük. Az 1995/96. tanévben csökkent először egymillió alá. A most záródó tanévben pedig már kilencszázezer alá került. A közoktatás teljes keresztmetszetét tekintve, közel sem ilyen mérvű a csökkenés, hiszen a **középfokú oktatás** expanziója, az, hogy az adott korosztály egyre nagyobb hányada járt középiskolába, jelentősen ellensúlyozta az általános iskolás korosztály fogyását. Amíg az 1980/81-es tanévben 124 618 gimnáziumi és 208 952 szakközépiskolai tanuló volt, az 1990/91-es tanévben ezek a számok 142 247-re és 217 787-re emelkedtek. E növekedés a 2003/04-es tanévig töretlen volt. Ekkor 239 086 gimnazista és 292 305 szakközépiskolás diák volt, miközben a szakiskolai tanulók létszáma mintegy háromezer fővel kevesebb lett. Ebben a tanévben már a középfok egészében is a létszámcsökkenés jelei mutatkoznak. A folyamatos növekedés tendenciája megfordulni látszik. Az általános iskolából felkerülő egyre kisebb létszámú korosztályokat ugyanis a középfok további expanziója (0. évfolyamok általánossá válása, a tankötelezettség 18 évre való kiterjesztése) sem fogja tudni ellensúlyozni.

A pedagógusok létszámának alakulását is a tanulólétszámok változásának tükrében lehet értékelni. Bár a mindenkorai pénzügyminiszter és némelyik oktatási miniszter is a globális létszámok összevetése alapján mondta és mondja, hogy csökkent a gyermeklétszám, a pedagóguslétszám pedig változatlan maradt. Sőt egyre többen vannak. A számok viszont egyértelműen azt mutatják, hogy az elmúlt másfél évtizedben az óvodában, az általános iskolában és a szakiskolában, ahol a gyermeklétszám csökkent, a pedagóguslétszám is kisebb-nagyobb ingadozásokkal ugyan, de kevesebb lett. Ma mintegy háromezerrel kevesebb óvónőt, tízezerrel kevesebb általános iskolai pedagógust foglalkoztatnak, mint 1990-ben. Igaz, hogy a középiskolákban dolgozó tanárok száma eközben több mint tizenötezerrel nőtt. Mindez természetesen összefügg a magyar közoktatás átstrukturálódásával. A hazai közoktatási rendszer átalakulását, az intézményhálózat helyzetét nem ismerők körében persze ott vannak a további érvek: az óvodások száma 17%-kal csökkent, az óvónők pedig csak 9%-kal vannak kevesebben, illetve az általános iskolás korosztály létszáma 25%-kal, a pedagógusok száma pedig csak 10%-kal kisebbedett. A középiskolák esetében pedig ez az arány 47% és 68%, csak nem csökkenésben, hanem növekedésben. Tehát túl sok pedagógust foglalkoztatnak – mondják. Mindezek nem tudják vagy nem akarják tudni, hogy a településeink jelentős része egy óvodát, egy iskolát tart fenn évfolyamonként egy csoporttal, osztállyal. Itt nem lehet intézmény-, illetve csoport-összevonással „kezelni” a gyermeklétszám-csökkenést, és a tizenöt fős osztályba is ugyanannyi pedagógus kell, mint a huszonöt fősbe. Ugyanakkor az intézményrendszer átalakulása (egyházi, magán- és alapítványi iskolák sokaságának létrejötte) a közoktatási törvény különböző időszakokban bekövetkezett módosításai is több pedagógus foglalkoztatását tették szükségessé. [Ez alól kivétel a legutóbbi módosítás, amely több kötelező foglalkoztatási előírást (pl. gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok) a fenntartó döntésére bízott, ami nyilvánvalóan a pedagógusok létszámának csökkenése irányába hat.] Azzal is kevesen számolnak, hogy a modernizálódó közoktatás két legdinamikusabban fejlődő, s leglátványosabban változó szegmense az idegen nyelv és az informatika tanítása, s az ehhez szükséges csoportbontások is több pedagógus foglalkoztatását igénylik.

Árok Antal